

ORIPÄÄN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2022

Kunnanhallitus § 36 / 20.3.2023
Kunnanvaltuusto § 12 / 19.6.2023

Sisällysluettelo

1.	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus	5
1.1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.1.4	Olennot muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	9
1.1.5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.1.6	Kunnan henkilöstö	11
1.1.7	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	11
1.1.8	Ympäristötekijät	11
1.2	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	12
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	13
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	13
1.3.2	Toiminnan rahoitus	14
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	16
1.5	KOKONAISTULOT JA -MENOT	18
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	19
1.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	19
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	19
1.6.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat	19
1.6.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	19
1.7.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	22
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	23
2.1	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	23
2.2	TUOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	56
2.3	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	58
2.4	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	60

2.5	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	62
	Tuloslaskelma	62
	Rahoituslaskelma	63
	Tase	64
	Konsernilaskelmat	65
	Konsernin tuloslaskelma	65
	Konsernin rahoituslaskelma	66
	Konsernitase	67
	Tilinpäätöksen liitetiedot	68
	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	70
	Tasetta koskevat liitetiedot	72
	Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot	72
	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	73
	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	74
	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	77
	Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset	78
	Yleistä	81
	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	82
	Käytetyt kirjanpitokirjat	84
	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	86

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Sote, korona ja sota. Vuonna 2022 olimme poikkeusoloissa. Seurauksena hintojen nousu ja erilaiset varautumistoimet. Näistä oli vuosi 2022 tehty.

Viimevuodet ovat olleet varsin haasteellisia. Olemme puhuneet ja lukeneet maailman globalisaatiosta. Ensin tuli kuitenkin maailmanlaajuinen pandemia ja sen jälkeen Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Globalisaation voidaan sanoa siksi hidastuneen. Valtiot ovat keskittyneet oman tuotantonsa varmistamiseen samalla kun tarvikkeiden tuonti on hidastunut. Tämä on samalla johtanut varautumiseen myös henkilökohtaisella tasolla.

Vuosi 2022 oli valmistautumista uuden hyvinvointialueen alkuun. Kuntien ja muiden kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä oleva irtain omaisuus, sopimukset ja siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka siirtyivät hyvinvointialueille ilman korvausta. Hyvinvointialueen kanssa tehtiin vuokrasopimukset, joilla se vuokrasi kunnilta niiden järjestämisen toiminnan käytössä olleet ja omistukseen jäävät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat siirtymäajaksi (3 vuotta ja 1 vuoden optio). Siirtymäajan vuokra määräytyy ns. vuokra-asetuksen (272/2022) mukaisesti. Näihin asioihin liittyvät tilastoinnit ja palaverit olivat suuri osa vuoden 2022 työskarkaa.

Meillä on syytä olla kokonaisuudessaan vuoden 2022 tilinpäätökseen tyytyväisiä. On kuitenkin todettava, että vuoteen 2022 sisältyi poikkeamia verraten alkuperäiseen talousarvioon. Oripään kunnan tilinpäätös osoittaa, että vuoden 2022 tulos talousarviossa on ennakoitua parempi. Vuosikate oli 516.053 euroa ja ylijäämää kirjattiin poistoeron jälkeen 78.436,97 euroa. Poistot olivat 452.753 euroa. Toimintamenot nousivat edellisestä vuodesta 7,8 % ja toimintatuotoissa laskua 3,15 %. Verotulot nousivat 3,4 % ja valtionosuudet nousivat 6,3 %. Lainamäärä oli vuoden 2022 tilinpäätöksessä 2.145 euroa/asukas, vuoden 2021 tilinpäätöksen aikaan 2.479 euroa/asukas ja vuoden 2020 tilinpäätöksessä 2.728 euroa/asukas.

Oripään kunnan taseessa on tilikauden tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 763.669,78 euroa kertynyttä ylijäämää.

Elinvoiman kasvattaminen ja kunnan verorahoituksen kehitys on entistä tärkeämpää ja siksi Oripäällä on oltava kykyä investoida. Tulevia haasteita on helpompi lähestyä ylijäämäisellä kuin alijäämäisellä taloudella.

Kiitos kunnan entisille sote-työntekijöille. Teitte jälleen hyvää työtä ja toivotamme teille menestystä tuleviin haasteisiin. Kiitos myös kunnassa edelleen työssä oleville vuodesta 2022. Kiitos kunnan päättäjille elinvoimaa kehittävistä ja talouden tasapainoa ylläpitäneistä päätöksistä ja toimenpiteistä.

Timo Tolppanen
kunnanjohtaja
Oripäessä 16.3.2023

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto 1.6.2021 alkaen

Pj	Matti Kulmanen
I Vpj	Annika Saarikko
II Vpj	Julia Isotalo
Jäsenet	Anne-Mari Kaarto
	Esa Kalsi
	Tarmo Kankare
	Sanna Kiertonen
	Miia Koivusaari
	Matti Kulmanen
	Päivi Kössi
	Pertti Liinoja
	Kalle Lähde
	Pekka Markula
	Asmo Mikkola
	Mika Nieminen
	Tapio Pajula
	Ilkka Tuomisto

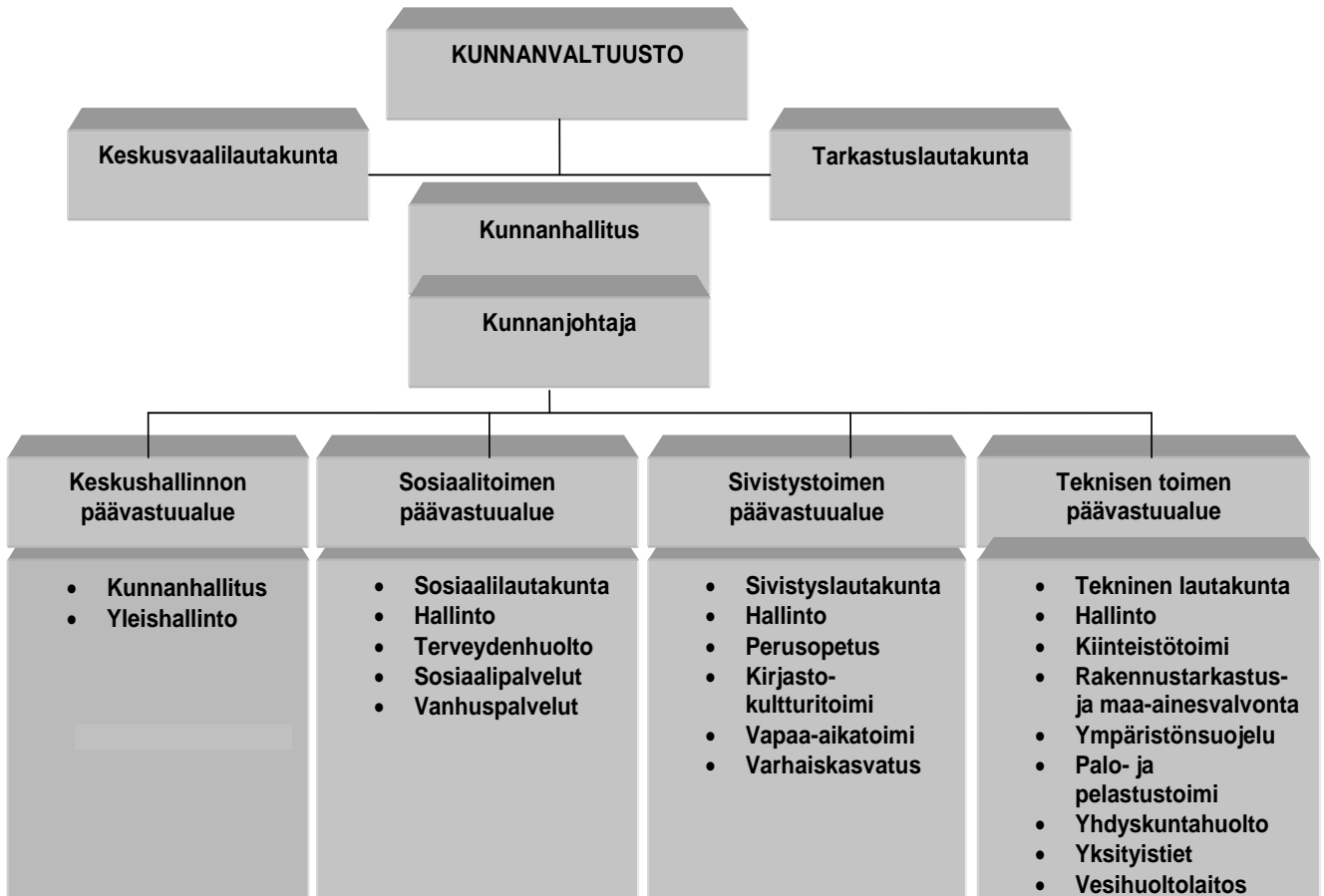
Kunnanhallituksen jäsenet

Anne-Mari Kaarto, pj.
Sanna Kiertonen
Miia Koivusaari
Päivi Kössi
Pertti Liinoja, vpj.
Pekka Markula
Asmo Mikkola

Esittelijä kunnanjohtaja Timo Tolppanen

Kunnan organisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta ja viidestä lautakunnasta.

Kunnan organisaatio

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat toimielinten (pl. valtuusto) jäsenet, toimielinten esittelijät sekä tulosalueiden ja tulosyksiköiden päälliköt.

Toimialat ja toimialapäälliköt:

Toimiala	toimialapäällikkö
Yleishallinto	kunnanjohtaja Timo Tolppanen
Sosiaalitoimi	sosiaalihoitaja Riikka Jokela
Sivistystoimi	sivistysjohtaja Mika Virtanen
Tekninen toimi	tekninen johtaja Miika Hämäläinen

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö julkaisi 17.2.2023 muistion nimeltä ”Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuonna 2022”. Sen mukaan Manner-Suomen kuntien vuosikate heikkeni noin 290 miljoonalla eurolla noin 3,50 mrd. euroon (n. 634 euroa/asukas). Vuosikate ylitti varsin selvästi poistotason ja myös nettoinvestoinnit. Kuntien toimintakate heikkeni 6,4 %. Toimintakatteen sisällä toimintakulut kasvoivat noin 4,2 % ja –tuotot vähenivät -4,0 %. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen (noin 1,23 mrd. euroa) ja kunnilla oli taseessa kertynyttä ylijäämää noin 15,04 mrd. euroa. Kuntien lainakanta väheni noin 0,41 mrd. eurolla noin 18,72 mrd. euroon (3.392 euroa/asukas) mutta 14 kunnassa oli negatiivinen vuosikate (10 vuonna 2021). Negatiivisten vuosikatteiden yhteenlaskettu määrä oli noin 12,5 milj. euroa. Kuntia, joiden taseessa kertynyttä alijäämää oli 12 (14 vuonna 2021).

Kuntien lainakanta väheni poikkeuksellisesti noin 410 milj. euroa eli -2,1 prosenttia vuonna 2022. Lainakanta laski noin 18,719 mrd. euroon eli 3.392 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 135 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuosina 2020 ja 2021. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkoskella, Hirvensalmella ja Kauniaisissa kunnalla ei ollut vuonna 2022 lainkaan lainaa, kun taas Lestijärvellä sitä oli noin 16.496 euroa/asukas.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut.

Hyvinvointialueuudistus puolitti kuntien rahoituspohjan vuoden 2023 alusta alkaen. Kunnalliseron tuotosta siirtyy valtiolle noin kaksi kolmasosaa ja yhteisöverosta lähes kolmannes. Lainakanta jäi merkittävässä määrin kunnille. Monissa kunnissa tulee olemaan painetta uusille veronkorotuksille vuonna 2024, kun kunnat saavat hyvinvointialueuudistuksen jälkeen taas tehdä muutoksia veroprosentteihinsa.

Kuntatalous on tasapaino- ja ylijäämätaloutta, kun taas valtion talous on merkittävästi alijäämäinen. On ilmiselvää, että valtionaloutta tullaan saneeraamaan ja sillä on omat vaikutuksensa julkiselle taloudelle kuin julkisille sote-palveluille.

Auranmaan alueella kunnat ovat löytäneet toisensa. Kaikissa Auranmaan kunnissa on omia omaleimaisia vahvuuksia ja erityispiirteitä. Jokainen kunta on ilmeisesti tekemässä vuoden 2022 osalta ylijäämäisen tilinpäätöksen ja se luo pohjaa tulevaisuuteen. Yhteistyötä tulee jatkossakin lisätä ja hakea yhteisiä toimintamalleja.

Liikkumis- ja kokoontumisrajoitukset ovat onneksi takanapäin. Koronaepidemia vaikutti eri tavoin alueen yrityksiin. Tällä hetkellä sen osalta näyttää paremmalta. Komponenttipula iski jo vuoden 2021 aikana ja tavallisten raaka-aineidenkin saatavuuden osalla oli haasteita. Tämä jatkui myös vuonna 2022.

Oman alueen ja oman kunnan talouden kehitykseen on todettava, että kuntien on löydettävä nopeasti taloutta vahvistavia toimia. Korkean inflaation olosuhteissa kulukuri on entistäkin tärkeämmässä roolissa. Oripään kunnassa on laadittu viiden vuoden investointisuunnitelma. Sen toteutumista tulee seurata ja siihen on tehtävä päivitykset. Se on osa meidän jatkuvaa talouden tasapainottamisen kokonaisuutta. On hyväksyttävä, että keillä on kunnassa paljon peruskorjattavaa mutta olemme sen edessä, että tulevaisuuden investoinnit on kohdistettava toimintaa kehittäviin ja taloutta vahvistaviin hankkeisiin.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuotta 2022 leimasi edelleen poikkeusolosuhteet ja niihin varautuminen. Koronatilanne vaikutti kunnan antamiin palveluihin vielä erityisesti alkuvuodesta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan heijastui yleiseen turvallisuustilanteeseen sekä kuntien varautumiseen. Sote-uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle.

Monen pienen kunnan talouden tasapaino riippuu valtion tuesta. Valtionosuudet ovatkin tulo-rahoituksen osalta aivan ratkaisevia erityisesti pienimmissä kunnissa. Kunnan tulevaisuuden kannalta elinvoima on ensisijaista. Kunta ei voi laittaa tulevaisuuttaan pelkästään valtion tukien varaan mutta todettakoon Oripään kunnan valtionosuuksien nousun 6,3 % olevan yksi tekijä kunnan ylijäämäiseen tilinpäätökseen.

Vuoden 2022 talousarvio tehtiin hieman ylijäämäiseksi, eli lähes nolla budjetilla. Hyvässä muistissa on kunnan aikaisempi alijäämäinen historia. Investointeihin kuluva määrärahoja on jatkossa seurattava säännöllisen raportoinnin avulla. Koulukujan rivitalon peruskorjaukseen tarvittiin lisämääräraha valtuustolta, joten peruskorjauksen investointiosa toteutui 231.321,17 eurolla ja ollen vuoden 2022 suurin investointimenoerä. Toiseksi suurin kustannus oli Turuntien liikekeskuksen purku 198.093,67 euroa. Tämä osa siirrettiin investointiosasta käyttötalouden puolelle. Kunnanvaltuusto päätti marraskuussa 2022, että vanhan liikekeskuksen investointi kirjataan vuosikuluksi ja vuoden 2022 talousarvioon esitetään muutos, jossa investointiosaan varattu 150.000 euroa siirretään kiinteistötoimen käyttötalousosaan.

Olennaiseksi muutokseksi voidaan todeta kunnan sosiaalilautakunnan talouden toteuma. Viimeisenä vuonna sosiaalilautakunnan menot alittuivat talousarviosta 182.679 euroa ja tulot ylittivät 67.293 euroa. Kuntia on ajoittain moitittu alijäämäisen sote-budjetin teosta. Oripään kuntaa ei ainakaan viimeisen vuoden osalta voida tässä asiassa "syyllistää". Sosiaalitoimen toiminta on ollut pitkäkestoista ja toiminnankulttuuri muuttui vuoden 2021 aikana ennaltaehkäisevään ja taloudellisesti kestävämpään suuntaan. Kiitos henkilökunnan lisäksi kuuluu sosiaalilautakunnan puheenjohtajalle ja sen jäsenille.

Kunnanhallituksessa käsiteltäviä pykäläiä oli yhteensä 234 kappaletta. Kunnanhallitus käynnisti uuden kunnan strategian laatimisen, hyväksyttiin etäkokousten pitäminen, hyväksyttiin uusi hankintaohje, päätettiin uusi vesihuoltolaitoksen taksa, lähdettiin mukaan Töihin maalle -hankkeeseen, päätettiin ettemme hae harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, kävimme talouden tasapainottamiseen liittyen keskustelut uuden yrityksen toiminnan aloittamisesta Oripäessä, perustimme hyvinvointi- ja liikuntaohjaajan toimen ja lukuisia muita päätöksiä. Valtuusto lakkautti sosiaalilautakunnan ja perusti tilalle hyvinvointilautakunnan. Hallintosääntöön tehtiin tarvittavat muutokset.

Oripään kunnan ylijäämää kirjattiin 78 436,97 euroa. Verotulot nousivat edellisvuodesta 3,4 % ja valtionosuudet 6,3 %:ia. Pitkäaikainen lainamäärä väheni edellisestä vuodesta ja lainamäärä oli 2145 euroa / asukas. Oripään kunnan positiiviseen tilinpäätökseen vaikuttivat seuraavat seikat: Toteutuneet toimintatuotot olivat 144.726 euroa talousarviota suuremmat. Suurimmat positiiviset poikkeamat syntyivät myyntituotoista 64.742 euroa ja valtiolta saaduista tuista ja avustuksista 95.697 euroa, josta 57.546 euroa oli valtiolta saatua korona-avustusta. Toimintakulujen ylitys oli kuitenkin lähes yhtä suuri ollen 147.615 euroa. Poikkeamista merkittävimmät ylitykset talousarvioon verrattuna koskivat henkilöstökuluja, palveluiden ostoja sekä aineita ja tarvikkeita, joissa kahdessa jälkimmäisessä näkyi selvästi koko kansantaloutta koskeva voimakas hintojen nousu. Positiivista poikkeamaa syntyi verotuloista, jotka olivat 316.887 euroa

ja valtionosuudet 140.864 euroa suuremmat kuin mitä talousarviossa oli arvioitu. Lisäksi pois-
tot olivat 37.247 euroa arvioitua pienemmät.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pidemmän aikavälin talouden näkymät ovat hyvin epävarmat mm. seuraavista syistä:

1. Inflaatio on korkeaa, mikä tarkoittaa hintojen nousun lisäksi paineita tuleville palkkaratkai-
suille sekä korkojen nousulle. Lisäksi talouden taantumun uhka vuosille 2023-24 tulee vaikut-
tamaan kuntien verotuloihin ja tulopohjaan.

2. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksia on hankala pitkällä aikavälillä arvioida. Lopulliset
siirtolaskelmat valmistuvat syksyllä 2023, kun kuntien vuoden 2022 lopulliset tilinpäätöstiedot
on niihin huomioitu. Sote-kustannusten kasvun vuoksi valtionosuuksien siirtymä tulee ole-
maan ennakoitua suurempi.

3. TE-palvelu-uudistus 2025 vuoden alussa. Uudistus laajentaa merkittävästi kuntien vastuuta
työttömyysturvasta ja lisää kunnan toimintoja/henkilöstöä/kustannuksia. Kustannuksia vastaan
saatava rahoitus ei tule olemaan laskelmien mukaan riittävä.

4. Kuntatalousohjelma 2024-2026 on vielä tekninen ja tulevan hallituksen hallitusohjelma ja
politiikkalinja tulevat vaikuttamaan vielä tulevien vuosien kuntapolitiikan sisältöön. Suomen
julkisen talouden sopeutus tulee vaikuttamaan kuntien valtionosuuksiin ja tulopohjaan.

Nykyinen kuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Kuntalaki edistää kunnan asukkaiden itsehallinnon
ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista sekä kunnan toiminnan suunni-
telmallisuutta ja taloudellista kestävyttä. Millainen on uusi kuntalaki? Miten kuntien itsenäi-
syyttä tullaan tukemaan? Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2023 noin 650 euroa asukasta
kohti mutta miten käy jatkossa? Arvioita tulevasta kuntien kehityksestä on vaikea ennakoida,
mutta emme saa jäädä odottamaan vaan kunnan täytyy itse toimia aktiivisesti.

Tulevaisuudessa kuntien rahoituspohja on pienempi ja se tulee heikkenemään. Kunnan talous
suhteessa investointitarpeeseen on varmuudella pienempi. Meillä on suunnitteilla mittavat in-
vestoinnit puretun liikekeskuksen tilalle. Tämä täytyy tehdä harkiten ja alueella tulee olla elin-
voimaa kasvattava vaikutus.

Kunnan palvelut on pystyttävä turvaamaan elinvoimaa kehittämällä ja toimintamenoja sopeut-
tamalla olemassa olevaan tulopohjaan. Jatkuva tulevaisuuden haaste on se, että saamme
asukkaita Oripäähän mutta heille tulee luoda myös työpaikkoja.

1.1.6 Kunnan henkilöstö

Kunnan vakituisen henkilöstön määrä 31.12. oli 64 henkilöä, henkilöstön kokonaismäärä 82. Henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot esitetään erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

	2020	2021	2022
Palkat ja palkkiot	2 621 365	2 783 347	3 024 137
eläkekulut	614 412	622 875	669 114
muut henkilösivukulut	70 333	70 486	73 473
Henkilökulut yhteensä	3 306 110	3 476 709	3 766 724

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta

Kunnan kiinteistöt ja toiminta ovat vaakutettuna Pohjola Vakuutus Oy ja asiakasvastuuhenkilön kanssa vakuutusten tilanne käydään vuosittain läpi.

Hallintokunnat ovat vuonna 2018 laatineet riskienkartoitukset joita päivitetään tarvittaessa.

Yleisesti

Kunnille työrauha ja vapautta, valtionosuusjärjestelmä uusiksi, ei enempää velvoitteita, ja henkilöstömitoituksiakaan ei pitäisi asettaa.

TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Miten tämä onnistuu ja millä yhteistoiminta-alueella Oripään kunnan palvelut toteutuvat?

Inflaation ja rahapolitiikan kehitys on avoin kysymysmerkki ja Geopolitiikka: Sota.

1.1.8 Ympäristötekijät

Varsinais-Suomen pelastuslaitos on kartoittanut ympäristöön liittyviä riskejä.

Siirtoviemäri kulkee Oripään-Pöytyän kirkonkylän, Riihikosken kautta Auraan. Oripään jätevedet käsitellään Turun Seudun Puhdistamo Oy:n Kakolan jätevedenpuhdistamolla. Laitoksella on ympärivuorokautinen valvonta ja ammattitaitoinen henkilökunta joten mahdolliset toimintahäiriöt pystytään korjaamaan nopeasti.

Jätehuolto toimii Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n alueella tehokkaasti. Jätteiden lajittelu on myös huomioitu hyvin.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauk käytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Voimassa olevat ohjeet:

Hallintosääntö
Sisäisen valvonnan ohje
Ohje sairauspoissaoloista
Päihdeohjelma
Varhaisen puuttumisen malli
Hankintaohjeet
Valmiussuunnitelma
Perehdyttämispöytäkirja

Säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu.

Taloudellinen raportointi on tehty ohjeiden mukaisesti. Raportointia pyritään edelleen kehittämään.

Riskienhallinnasta on annettu ohjeet sisäisen valvonnan ohjeessa. Ohjeiden mukaisesti vastuuhenkilöt ovat raportoineet havaitsemistaan epäkohdista ja niihin on puututtu mm. ohjeistusta täsmentämällä, toimenkuvia tarkastamalla.

Raportoidut riskit ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja henkilöstön aseman turvaamiseksi kunnassa on laadittu varhaisen puuttumisen malli.

Sisäinen valvonta kaipaa kehittämistä. Tämä on kaiken kaikkiaan vaikeasti toteutettavissa resurssien pienuuden vuoksi.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2022	2 021
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	1 421	1 570
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-10 289	-9 543
Toimintakate	-8 869	-7 973
Verotulot	5 155	4 984
Valtionosuudet	4 257	4 007
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	2
Muut rahoitustuotot	5,6	0,8
Korkokulut	-39	-39
Muut rahoituskulut	-2	0
Vuosikate	516	982
Poistot ja arvonalentumiset	-453	-441
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	63	541
Varausten lisäys/vähennys		
Poistoero	15	15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	78	556
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,8 %	16,5 %
Vuosikate/Poistot, %	114,0 %	222,7 %
Vuosikate, euroa/asukas	391	734
Asukasmäärä	1 319	1 337

Toimintatuotot % toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset. Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2 022	2 021
	1000 e	1000 e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	516	981
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
	<u>516</u>	<u>981</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-392	-310
Rahoitusosuudet investointeihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12	0,179
	<u>-379</u>	<u>-310</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	137	671
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
	<u>0</u>	<u>0</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-197	-247
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-288	-79
	<u>-485</u>	<u>-325</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset	-10	-7
Vaihto-omaisuuden muutos	14	-15
Saamisten muutos	41	-350
Korottomien velkojen muutos	293	-42
	<u>338</u>	<u>-414</u>
Rahoituksen rahavirta	-147	-739
Rahavarojen muutos	-10	-68
Rahavarat 31.12.	23	33
Rahavarat 1.1.	33	101
	-10	-68
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	131,9 %	316,7 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	87,7 %	176,3 %
Lainanhoitokate	2,6	3,9
Kassan riittävyys, pv	1,1	1,6
Asukasmäärä	1 319	1 337

INVESTOINNIT				
Investointien tulorahoitus, %				
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno				
Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.				
Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.				
Pääomamenojen tulorahoitus, %				
= 100 * Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)				
Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.				
Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, jos lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.				
LAINANHOITO				
Lainanhoitokate				
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)				
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenne, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.				
Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.				
Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.				
MAKSUVALMIUS				
Rahavarat 31.12.				
= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset				
Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.				
Kassasta maksut, M €				
Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:				
Tuloslaskelmasta:				
Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön				
Korkokulut				
Muut rahoituskulut				
Rahoituslaskelmasta:				
Investointimenot				
Antolainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)				
Kassan riittävyys (pv)				
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella				
Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.				
Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.				

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022 1000 e	2021 1000 e	VASTATTAVAA	2022 1000 e	2021 1000 e
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 040	8 114	A OMA PÄÄOMA	4 284	4 205
I Aineettomat hyödykkeet	195	215	I Peruspääoma	3 520	3 520
1. Aineettomat oikeudet	149	150	II Arvonkorotusrahasasto		
2. Tietokoneohjelmistot	46	65	III Muut omat rahastot		
3. Muut pitkävaikuttiset menot			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	685	129
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	78	556
II Aineelliset hyödykkeet	6 742	6 796	B POISTOERO JA VAPAA-	106	121
1. Maa- ja vesialueet	672	672	EHTOISET VARAUKSET		
2. Rakennukset	4 692	4 622	1. Poistoero	106	121
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 336	1 451	2. Vapaaehtoiset varaukset		
4. Koneet ja kalusto	14	25	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet			1. Eläkevaraukset		
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	26	26	2. Muut pakolliset varaukset		
III Sijoitukset	1 103	1 103	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8	21
1. Osakkeet ja osuudet	1 103	1 103	1. Valtion toimeksiannot		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1	5
3. Muut lainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	7	16
4. Muut saamiset			E VIERAS PÄÄOMA	4 601	4 793
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1	4	I Pitkäaikainen	1 659	1 814
1. Valtion toimeksiannot			1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1	4	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	1 324	1 521
3. Muut toimeksiantojen varat			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	958,189	1 022	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	13	26	5. Saadut ennakot	18	18
1. Aineet ja tarvikkeet			6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Liittymismaksut ja muut velat	317	275
3. Valmiit tuotteet/tavarat	2	2	8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus	8	7	II Lyhytaikainen	2 942	2 979
5. Ennakkomaksut	3	17	1. Joukkovelkakirjalainat	1 050	1 100
II Saamiset	923	963	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	425	217
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	30	476
2. Lainasaamiset			5. Saadut ennakot	55	67
3. Muut saamiset			6. Ostovelat	805	620
4. Siirtosaamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	161	116
Lyhytaikaiset saamiset	923	963	8. Siirtovelat	416	383
1. Myyntisaamiset	405	438	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 999	9 140
2. Lainasaamiset			TASEEN TUNNUSLUVUT:		
3. Muut saamiset	504	523	Omavaraisuusaste, %	49 %	48 %
4. Siirtosaamiset	14	2	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42 %	45 %
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	764	685
1. Osakkeet ja osuudet			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	579	512
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.			Lainakanta 31.12., 1000 €	2 829	3 314
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainakanta 31.12., €/asukas	2 145	2 479
4. Muut arvopaperit			Lainasaamiset, 1000 €		
IV Rahat ja pankkisaamiset	23	33	Asukasmäärä	1 319	1 337
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 999	9 140			

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvoiton tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvoiton päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 421	Toimintakulut	-10 289
Verotulot	5 155	Korkokulut	-39
Valtionosuudet	4 257	Muut rahoituskulut	-2
Korkotuotot	8	Satunnaiset kulut	
Muut rahoitustuotot	6	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot		Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
- Pysyvien vastaavien		- Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot		hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	-392
Pysyvien vastaavien	12		
hyödykkeiden luovutustulot			
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-197
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-288
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	10 860	Kokonaismenot yhteensä	-11 207

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Oripää kuuluu neljään kuntayhtymään:	
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky	0,356 %
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky	0,141 %
Varsinais-Suomen liitto ky	0,28 %
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	2,255 %

Konsernitaseeseen on yhdistelty osuudet kuntayhtymien taseista.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma	1.1.2022 - 31.12.2022		1.1.2021 - 31.12.2021	
Toimintatuotot		4 658 084		4 847 669
Toimintakulut		-13 822 981		-13 020 544
Toimintakate		-9 164 897		-8 172 876
Verotulot		5 154 887		4 984 344
Valtionosuudet		4 728 873		4 429 947
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	8 397		1 851	
Muut rahoitustuotot	7 784		2 935	
Korkokulut	-57 975		-49 359	
Muut rahoituskulut	-3 131	-44 926	-325	-44 898
Vuosikate		673 937		1 196 516
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta		-2 336		4 903
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelma mukaiset poistot	-651 770		-608 219	
Arvonalentumiset	-113	-651 883	0	-608 219
Satunnaiset tuotot ja kulut		0		0
Tilikauden tulos		19 717		593 200
Tilinpäätössiirrot		14 380		15 125
Tilikauden ylijäämä /(alijäämä)		34 098		608 325
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		33,7		37,2
Vuosikate/Poistot, %		103,4		196,7
Vuosikate, euroa/asukas		510,95		894,93
Asukasmäärä		1319		1337

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konserni rahoituslaskelma				
	01.01.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	674 340		1 214 241	
Tulorahoituksen korj.erät	-4 998		2 994	
Satunnaiset erät	0	669 342	0	1 217 235
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 226 587		-452 858	
Pys.vast.hyöd.luov.voitot	20 284		2 221	
Inv.vars. myyntitulot				
Inv myynti voitot/tappiot				
Rahoitusosuudet	21 466	-1 184 837	4 564	-446 072
Toiminnan ja investointien rahavirta		-515 494		771 163
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	705 753		72 252	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-364 929		-365 562	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-171 930	168 895	-108 432	-401 742
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoman korotus+/alennus-				
Muut oman pääoman muutokset	894	894	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen				
pääomien muutokset	-10 167		-6 926	
Vaihto-omaisuuden muutos	18 233		-5 915	
Saamisten muutos	110 756		-362 187	
Korottomien velkojen muutos	298 450	417 272	-33 932	-408 961
Rahoituksen rahavirta		587 061		-810 703
Rahavarojen muutos		71 567		-39 540
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12		413 871		353 287
Rahavarat 1.1		342 304		392 827
		71 567		-39 540
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		105		45
Investointien tulorahoitus, %		56,9		272,3
Lainanhoitokate		1,12		1,95
Kassan riittävyys		95		158

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase	1 000 €						
ORIPÄÄ	31.12.2022						
VASTAAVAA	KUNTA	KONSERNI		VASTATTAVAA	KUNTA	KONSERNI	
PYSYVÄT VASTAAVAT				OMA PÄÄOMA			
Aineettomat hyödykkeet				Peruspääoma	3520	3520	
Aineettomat oikeudet	195	196		Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		0	
Muut pitkävaikutteiset menot		1		Arvonkorotusrahasto			
Ennakkomaksut				Muut omat rahastot		3	
Aineelliset hyödykkeet				Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	685	1287	
Maa- ja vesialueet	672	717		Tilikauden yli-/alijäämä	78	34	
Rakennukset	4692	6611		VÄHEMMISTÖOSUUDET		2	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1336	1393		ARVOSTUSERÄT			
Koneet ja kalusto	14	264		Kertynyt poistoero	106	0	
Muut aineelliset hyödykkeet		1		PAKOLLISET VARAUKSET			
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	26	110		Eläkevaraukset		0	
Sijoitukset				Muut pakolliset varaukset		129	
Osakkuusyhteisöosuudet		39		TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Osakkeet ja osuudet	388	388		Valtion toimeksiannot		14	
Osuudet kuntayht.	716			Lahjoitusrahastojen pääomat	1	47	
Muut osakkeet ja osuudet		11		Muut toimeksiantojen pääomat	7	7	
Joukkovelkakirjalainasaamiset				VIERAS PÄÄOMA			
Lainasaamiset kuntayhtymiltä				Pitkäaikainen			
Lainasaamiset muilta				Joukkovelkakirjalainat			
Muut saamiset		6		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1324	2212	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				Lainat julkisyhteisöiltä			
Valtion toimeksiannot		14		Lainat muilta luotonantajilta		0	
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1	7		Saadut ennakot	18	20	
Muut toimeksiantojen varat		34		Ostovelat			
VAIHTUVAT VASTAAVAT				Liittymismaksut ja muut velat	317	317	
Vaihto-omaisuus				Siirtovelat			
Aineet ja tarvikkeet	13	59		Laskennallinen verovelka			
Keskeneräiset tuotteet		5		Lyhytaikainen			
Valmiit tuotteet				Joukkovelkakirjalainat	1050	1050	
Muu vaihto-omaisuus				Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	425	662	
Ennakkomaksut				Lainat julkisyhteisöiltä			
Pitkäaikaiset saamiset				Lainat muilta luotonantajilta	30	30	
Myyntisaamiset				Saadut ennakot	55	78	
Lainasaamiset				Ostovelat	805	1051	
Laskennalliset verosaamiset				Muut velat	161	202	
Muut saamiset		1		Siirtovelat	416	789	
Siirtosaamiset				Laskennallinen verovelka			
Lyhytaikaiset saamiset				VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8999	11456	
Myyntisaamiset	405	536					
Lainasaamiset							
Laskennallinen verovelka							
Muut saamiset	504	568		TASEEN TUNNUSLUVUT:			
Siirtosaamiset	14	64		Omavaraisuusaste, %	47,6	42,3	
Rahoitusarvopaperit				Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	764	1321	
Osakkeet ja osuudet		0		Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	579	1001	
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		112		Lainakanta 31.12., 1000 €	2829	3954	
Joukkovelkakirjalainasaamiset				Lainakanta 31.12., €/asukas	2145	2998	
Muut arvopaperit		5		Lainasaamiset, 1000 €	0	0	
Rahat ja pankkisaamiset	23	317		Asukasmäärä	1319	1319	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8999	11456					

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden 63.300,05 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tulos	63.300,05 €
Poistoeron vähennys	15.136,92 €
Tilikauden ylijäämä	78.436,97 €

Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 15.136,92 euroa. Tilikauden ylijäämä 78.436,97 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämiin.

Oripään kunnan taseessa on tilikauden tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 763.669,78 euroa kertynyttä ylijäämää.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

2.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitoon.

VAALIT

Tehtäväalue: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Palvelu-ajatus:

Järjestää kunnan alueella kulloinkin toteutettavaksi määrätyt kunnalliset, alueelliset ja valtiolliset vaalit.

Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit.

Talous (sitova):

Keskusvaalilautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	2 400,00			2 400,00	3 000,00	-600,00	1 500,00
Toimintamenot	-3 100,00			-3 100,00	-2 353,43	-746,57	-13 958,37
Toimintakate	-700,00	0,00		-700,00	646,57	-1 346,57	-12 458,37
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Palvelu-ajatus:

Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistaminen. Kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen valvonta.

Talousarvio ja määrärahat:

Tarkastuslautakunta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot				0,00		0,00	
Toimintamenot	-9 430,00			-9 430,00	-10 682,64	1 252,64	-7 492,84
Toimintakate	-9 430,00	0,00	0,00	-9 430,00	-10 682,64	1 252,64	-7 492,84
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00	-18,00	18,00	0,00

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	149 060,00	0,00	0,00	149 060,00	230 732,67	-81 672,67	193 227,02
Toimintamenot	-550 790,00	-65 000,00	0,00	-615 790,00	-714 631,83	98 841,83	-582 354,20
Toimintakate	-401 730,00	-65 000,00	0,00	-466 730,00	-483 899,16	17 169,16	-389 127,18
joista sisäisiä							
Toimintatulot	128 260,00	0,00	0,00	128 260,00	210 291,00	-82 031,00	168 256,98
Toimintamenot	-20 090,00	0,00	0,00	-20 090,00	-35 013,00	14 923,00	-23 163,97

Tehtäväalue: Yleishallinto
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kunnallinen päätöksenteko perustuu tulevaisuuden ennakkointiin ja suunnitelmallisuuteen. Kunnan toiminnan kannalta keskeistä on talouden pysyminen tasapainossa. Kunnallinen palvelutuotanto on tehokasta ja kustannuskehitys vakaata ja suhteutettu kunnan maksukykyyn. Kunnan tuloksellinen palvelutuotanto perustuu oikein mitoitettuun henkilöstön osaamiseen ja motivaatioon.

Strategian toteuttaminen

Talousarvion ja -suunnitelman valmisteluprosessi sekä arvioinnin kehittäminen jatkuvaksi ympärivuotiseksi toiminnaksi kaikilla kunnan tulosityksikötasoilla.

Tulevaisuuteen ulottuvat toimeenpanosuunnitelmat, joissa pystytään arvioimaan kunnan tila ja palvelujen tarve pitkälti tulevaisuuteen. Työyhteisöjen kehittäminen niin, että kunnassa on motivoitunut, osaava ja työkykyinen henkilöstö.

Talousarvion tavoitteet v. 2022:

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMINEN
Kunnan positiivisen näkyvyyden lisääminen ja viestintävastuun sisäistäminen koko organisaatiossa	Positiivisten uutisten lisääminen ja ajantasainen verkkoviestintä	Verkkoviestintä on ajantasaista ja some-viestintä lisääntynyt
Itsenäinen kunta toimii yhteistyössä naapurikuntien ja maakunnan muiden kuntien kanssa	Osallistuminen	Osallistuminen on ollut aktiivista. Lisänä on tullut maakuntajohtajan koolle kutsuma kj-tason tapaaminen
Kilpailukykyinen kunnallisvero	Veroprosentti	Veroprosentti on alempi naapurikuntiin verrattuna
Tonttien markkinointi	Tonttimarkkinointimateriaali ajan tasalla	Tiedot ajan tasalla, mutta markkinointia tulee lisätä
Kunnan edunvalvonnan kehittäminen	Osallistuminen edunvalvontaan	Ei ole toteutunut

Talous (sitova):

Yeishallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	148 860,00		148 860,00	230 686,31	-81 826,31	193 142,51
Toimintamenot	-514 540,00	-65 000,00	-579 540,00	-681 462,96	101 922,96	-554 354,81
Toimintakate	-365 680,00	-65 000,00	0,00	-430 680,00	20 096,65	-361 212,30
joista sisäisiä						
Toimintatulot	128 260,00		128 260,00	210 291,00	-82 031,00	168 256,98
Toimintamenot	-20 090,00		-20 090,00	-35 013,00	14 923,00	-23 163,97

Tehtäväalue: Elinkeinotoimi

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kunta tunnetaan vahvasta yritys-elämästään. Kunta tarjoaa yritysten sijoittumiselle varteenotettavan ja seudullisesti kilpailukykyisen vaihtoehdon.

Kuntaa markkinoidaan aktiivisesti maaseutumaisena asuin-, yritys- ja matkailukuntana. Elinkeinotoimen painopistealueina on yritysten toimintaedellytysten parantaminen, sidosryhmien yhteistyön tiivistäminen, yritysneuvonta sekä kuntalaisten ja Oripäässä toimivien yritysten aktivointi EU:n rahoitusinstrumenttien käyttöön.

Strategian toteuttaminen

Kunnan ja yritysten välisen yhteistyön voimistaminen ja yrittäjäystävällisen ilmapiirin luominen sekä myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen. Kuntakuvan muodostumisessa luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on yhtä keskeinen rooli.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMINEN
Kunta on houkutteleva yritysten sijoittumispaikka. Yksityistä palvelutuotantoa pyritään lisäämään	Uusien yritysten määrä	Yritysten lukumäärä on pysynyt samana
Kunta toimii yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa	Yhteydenotot yrityksiin	Yhteydenottoja tehty koronasta huolimatta. Yhteinen mainos laadittu yrittäjien kanssa

Talous (sitova):

Maaseutuelinkeinot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot			0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-14 500,00		-14 500,00	-19 216,05	4 716,05	-19 330,91
Toimintakate	-14 500,00	0,00	0,00	-14 500,00	4 716,05	-19 330,91
joista sisäisiä						
Toimintatulot	0,00		0,00		0,00	
Toimintamenot	0,00		0,00		0,00	

Elinkeinotoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	200,00			200,00	46,36	153,64	84,51
Toimintamenot	-21 750,00			-21 750,00	-13 952,82	-7 797,18	-8 668,48
Toimintakate	-21 550,00	0,00	0,00	-21 550,00	-13 906,46	-7 643,54	-8 583,97
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot				0,00		0,00	0,00

SOSIAALILAUTAKUNTA

Sosiaalilautakunta							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	508 800,00	0,00	0,00	508 800,00	576 093,57	-67 293,57	641 609,87
Toimintamenot	-5 620 640,00	0,00	0,00	-5 620 640,00	-5 437 960,70	-182 679,30	-5 460 200,97
Toimintakate	-5 111 840,00	0,00	0,00	-5 111 840,00	-4 861 867,13	-249 972,87	-4 818 591,10
joista sisäisiä							
Toimintatulot	4 500,00	0,00	0,00	4 500,00	4 077,00	423,00	0,00
Toimintamenot	-125 830,00	0,00	0,00	-125 830,00	-194 596,00	68 766,00	-165 359,15

Tehtäväalue: Terveydenhuolto
Vastuhenkilö: Sosiaalihoitaja

Sosiaali- ja terveystalouden tuottamisen lähtökohtana on eettinen toiminta, johon kuuluvat inhimillisyyden, oikeudenmukaisuuden ja asiakas-/potilaslähtöisyyden periaatteet. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan lisäksi palvelujen jatkuva kehittämisen tarve sekä laadun ja taloudellisuuden vaateet. Tehostetaan olemassa olevien palveluiden käyttöä ja kehitetään palveluja muuttuvassa toimintaympäristössä kustannustehokkaasti.

Terveydenhuollon palvelujen tavoitteena on oripääläisten paras mahdollinen terveys. Hyvin toimiva perusterveydenhuolto on kunnan terveydenhuoltojärjestelmän perusta. Haasteena kevästä 2022 alkaen oli se, ettei Oripään terveysasemalle saatu pysyvästi lääkäreitä. Myöskään kilpailutus lääkäripalveluiden ulkoistamisesta ei tuottanut tulosta.

Suomi kohtasi keväällä 2020 muiden maiden mukana tilanteen, jossa tartuntataudin (covid-19) aiheuttava koronavirus alkoi levitä laajasti. Edelleen vuonna 2022 elettiin pandemian alla. Kesällä 2022 koronavirus levisi myös palvelutalossa. Paitsi suoraan terveydenhoidon kustannuksiin, pandemia on vaikuttanut monella tapaa ihmisten arkeen ja jaksamiseen, ja kustannukset saattavat tulla näkyviksi pitkällä aikavälillä.

Talousarvion sitovat tavoitteet v. 2022:

STRATEGINEN TAVOITE	TEHTÄVÄ-ALUE-KOHTAINEN TAVOITE	MITTARIT	MITTARIEN TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Hyvän palvelutalouden säilyminen kunnan antamisessa palveluissa	Oripään terveysaseman palvelut säilyvät	Terveysasemalta saatavat palvelut ja terveysaseman henkilökuntamitoitus	Terveysasemalta saatavat palvelut ja aseman henkilökuntamitoitus säilyvät ennallaan	Terveysasemalle ei ole ollut pysyvää lääkäreitä. Kilpailutuksen kautta tilannetta ei saatu ratkaistua
Ennaltaehkäisevä toiminta erityisesti neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa	Säännölliset terveystarkastukset lapsille ja nuorille	Tarkastusten määrä	Tarkastuksia suoritetaan asetuksen 338/2011 mukaisesti	Terveydenhuollon palvelut siirtyvät vuoden 2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen järjestettäväksi

Terveydenhuollon tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	TP 2022
LOIMAAN KAUPUNKI			
käynnit / alueellinen avo- hoito	3 425 sis. Oripään ta	5293 sis. Oripään ta	4357 sis. Oripään ta
käynnit / Oripään ter- veysasema	1 428	1872	1564
käynnit / päihde ja mielenterveys	426	268	301
käynnit / perheneuvola	50	75	40
käynnit / hammashoito	1 538	1578	1260
vuodeosasto / hoitopv	882	769	891
TYKS ja alueellinen eri- koissairaanhoito *			
käyntikerrat (avohoito)	2 226	1 992	1 800
hoitajaksot (*hoitopäivät)	150	139	115
Ensihoidon ja päivys- tyksen liikelaitos			
käyntikerrat	468	508	510
PSYKIATRIAN TULOSALUE			
käyntikerrat (avohoito)	389	311	317
hoitajaksot	15	13	6

*

Talous (sitova):

Terveydenhuolto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	45 600,00			45 600,00	55 462,33	-9 862,33	113 263,00
Toimintamenot	-2 802 460,00			-2 802 460,00	-2 687 821,36	-114 638,64	-2 822 499,22
Toimintakate	-2 756 860,00	0,00	0,00	-2 756 860,00	-2 632 359,03	-124 500,97	-2 709 236,22
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-770,00			-770,00	-778,00	8,00	-673,13

Perusterveydenhuollossa käyntimäärät ovat vähentyneet Oripään terveysasemalla sekä muissa toimipisteissä edellisestä vuodesta. Päihde- ja mielenterveyspoliklinikan käyntimäärät ovat nousseet. Oripään terveysasemalla on ollut lääkäri saatavilla vain osan vuotta. Erikoissairaanhoidon osalta sekä avohoidon käyntikerrat että hoitopäivien määrä laskivat edellisestä vuodesta.

Tehtäväalue: Sosiaalipalvelut
Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Palveluajatus:

Sosiaalipalvelujen toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen toimintakykyä ja sosiaalista turvallisuutta sekä parantaa asiakkaiden elämänhallintaa erilaisin sosiaalityön keinoin. Sosiaalityön keinoja ovat lasten ja aikuisten turvallisten ihmissuhteiden tukeminen, suotuisiin kasvuoloihin vaikuttaminen ja asiakkaiden omien voimavarojen ja itsenäisyyden tukeminen. Sosiaalityön päämääränä on yksilön ja yhteisön tukeminen niin sosiaalisia ongelmia ennakoivassa kuin korjaavassakin mielessä. Painopisteen vakauttaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (varhaisen puuttumisen toiminnan tehostaminen, jolloin lastensuojelun ns. raskaiden toimenpiteiden osuuden laskusuunta jatkuu). Toiminnan perustana on lakisääteisten palveluiden toteuttaminen. Lähityöskentelynä tehtyä sosiaalityötä, joko tukikäyntien tai perhetapaamisten muodossa, on tehty paljon.

Painopistealueena vuonna 2022 on jatkettu edellisten vuosien painopistettä, joka panostaa erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen sekä ennaltaehkäiseviin palveluihin. Avopalveluiden määrää ja laatua on kehitetty jatkuvasti ja tavoitteena onkin ollut puuttua sosiaalisiiin ongelmiin ennen niiden kärjistymistä. Henkilökunnan vaihtuvuus on vaikeuttanut pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työtä sekä sen kehittämistä.

Vuoden 2022 aikana ei ostettu sijaishuoltoa perhehoidon muodossa eikä myöskään laitossijoituksia ole tarvittu, mikä on tuonut säästöä.

Aikuisten ja vammaisten palvelut järjestetään ja tuotetaan asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti. Vammaispalveluina järjestetään vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tuki-toimia sekä kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja. Aikuisten palveluina ovat mm. aikuissosiaalityö, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki.

Pitkäaikaistyöttömien kunnan asukkaiden työllistymisen tukemisen tuloksellisuus edellyttää tiivistä työskentelyä TE-toimiston kanssa. Pitkäaikaistyöttömiä on kannustettu kuntouttavaan työtoimintaan ja suuri osa yli 300 päivää työttömänä olleista on saatu vuoden aikana työllistämistoimenpiteiden piiriin. Kunta teki tiivistä yhteistyötä Arjen apu ry:n kanssa, joka järjesti kuntouttavaa työtoimintaa kunnan työttömille. Koronapandemia vaikeutti tätä toimintaa kuluvan vuoden aikana.

Pandemia toi oman haasteensa myös sosiaalityön kentällä. Perheiden tilanteet vaihtelivat ja lasten harrastusten rajoittaminen toi monelle perheelle haasteita. Myös perheiden kanssa tehtävä lähityö oli hetkittäin haasteellista koronan vuoksi. Teams-tapaamisista on tullut pysyvästi uusi tapa hoitaa moniammatillisia verkostopalavereja. Tämä on myös osaltaan tehostanut työntekoa.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan loi täysin uuden tilanteen myös sosiaalipalveluihin. Kunnan valmius- ja varautumistilannetta tarkistettiin ja kuntaan Ukrainasta tulleet pakolaiset työllistivät sosiaalipalveluita jonkin verran. Pakolaisten osalta tehtiin kuntamallin mukainen sopimus mahanmuuttoviraston kanssa, mistä kustannettiin heidän asumiseensa liittyviä kustannuksia. Vuoden 2022 aikana pyrittiin valmistautumaan Varsinais-Suomen Hyvinvointialueelle siirtymiseen. Ennakointi oli haastavaa, sillä valmistelutyö oli aikataulullisesti jäljessä ja suurin osa rekrytoinneista selvisi vasta vuoden 2022 lopussa.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet vuonna 2022:

STRATEGINEN TAVOITE	TEHTÄVÄALUE-KOHTAINEN TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TA-VOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Hyvän palvelutason säilyttäminen kunnan palveluissa	Sosiaalipalvelut kyetään järjestämään lakisääteisten määräaikojen puitteissa	Palvelutarpeen arviointi lakisääteisessä määräajassa. Ajantasaiset asiakassuunnitelmat	Palvelutarpeen arviointi lakisääteisessä määräajassa. Ajantasaiset asiakassuunnitelmat	Palvelutarpeen arvioinnit valmistuneet määräajassa. Valtaosa asiakassuunnitelmista valmistuneet määräajassa (osassa lakisääteinen määräaika ylittynyt).
	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Hakemuslomakkeiden saatavuus	Hakemuslomakkeet saatavilla kunnan kotisivuilta.	Hakemuslomakkeet saatavilla kunnan kotisivuilta.
Ammatillinen täydennyskoulutus	Henkilöstön osaamisen lisääminen	Henkilöstön täydennyskoulutus	Henkilöstölle tarjotaan ajankohtaista täydennyskoulutusta, erityisesti muuttuvaan lainsäädäntöön ja sen soveltamiseen	On osallistuttu muutamiin ilmaisiin koulutuksiin.

Sosiaalipalvelut kyettiin järjestämään laissa säädetyn määräajan kuluessa. Palvelutarpeen arvioiden yhteydessä tehtiin kymmeniä kotikäyntejä ja osallistuttiin useaan laajaan verkostopalaveriin.

Talous (sitova):

Sosiaalipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	24 200,00		24 200,00	72 380,12	-48 180,12	114 373,58
Toimintamenot	-1 226 390,00		-1 226 390,00	-1 041 934,42	-184 455,58	-1 055 866,29
Toimintakate	-1 202 190,00	0,00	-1 202 190,00	-969 554,30	-232 635,70	-941 492,71
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-10 020,00		-10 020,00	-25 026,00	15 006,00	-21 956,00

STRATEGISET TAVOITTEET	TEHTÄVÄALUEKOHTAISET TAVOITTEET	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Nykyisen palvelutason säilyttäminen kunnan antamissa palveluissa	Palvelut annetaan vähintään palvelutakuun mukaisesti.	Palvelut tuotetaan lain määräämässä ajassa ja laajuudessa	Käsittelyajat tukipäätöksissä, palvelutarpeen arvioissa sekä lastensuojelutarpeen selvityksissä pysyvät lain mukaisina	Käsittelyajat pysyneet lain mukaisina.
Kuntalaisten yhdenvertainen kohtelu palveluiden järjestämisessä	Tasapuolisuutta palveluiden järjestämisessä korostetaan. Viranhaltijapäätösten peruste luun tulee kiinnittää erityistä huomioita.	Yhdenvertaiset päätökset, viranhaltijapäätösten perustelujen laadukkuus.	Asiakaspalaute	Oikaisuvaatimusten määrä vähäinen
Toiminnan kehittäminen ja tehostaminen	Hyvinvointikertomus kuvaa kehittämistarpeet, joihin toimintaa ohjataan	Hyvinvointikertomuksen päivittäminen	Hyvinvointitiedon käyttäminen kehitystyössä	Hyvinvointikertomus on tekeillä.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut vuonna 2022:

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Toimeentulotuki			
Kotitalouksia			
täydentävä toimeentulotuki	12	2	9
ehkäisevä toimeentulotuki	18	2	3
Asiakkaita			
Nettomenot (avustukset)			
(€) kotitaloutta kohden	313,03	41,44	1321,87
(€) asukasta kohden	7,04	0,12	12,02
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	15	15	12
Muissa työllistämistoimenpiteissä	3	3	2
Työmarkkinatukimaksut (pitkäaikais-työttömien "sakkomaksut") 31.12.	8	7	12
Asukasluku	1 334	1337	1320

PERUSTIETOJA / TUNNUSLUKUJA

Sosiaalityöpalvelut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus			
Omaishoidontuki, hoidettavat (kpl)	16	16	16
Omaishoitajat (kpl)	16	17	16
Kehitysvammaisten asumispäivät	1 095	1095	1095
Päivä- ja työtoimintapäivät	554	405	408
Vammaispalvelun asiakkaat	22	17	19
Asunnon muutostyöt	1	0	1
Lastenvalvojan tehtävät	33	21	26
Päihdehuollon laituskuntoutus/hp	0	0	22
Toiminnan taloudellisuus			
(€) omaishoidontuki / hoidettava / vuosi (avustukset)	5 931	5102	4898
Voimavarat / henkilöstö			
sosiaalihoitaja	1	1	1
toimistos sihteeri	0,6	0,6	0,44
sosiaaliohjaaja	1	1	1
perhetyöntekijä	0,8 / 1 ***	1	1

*** työaika 100 % 10.08.2020 alkaen

Vastuualue: Vanhustyö
Vastuuhenkilöt: Palvelutalon vastaava sairaanhoitaja, kotihoidon vastaava sairaanhoitaja

Vanhuspoliittisista tavoitteista tärkein on auttaa asiakkaan asumista mahdollisimman pitkään omassa kodissa tutussa elinympäristössä. Vanhustenhuollon toiminta-ajatuksena on järjestää kotihoitoa tukevia palveluja ja ympärivuorokautista hoitoa, hoivaa ja kuntoutusta.

Palvelutalon paikkaluku on vuonna 2022 ollut 13, muistiyksikössä on 5 paikkaa. Paikat ovat olleet pääasiassa täynnä. Yksityisiltä asumispalveluyksiköiltä on ostettu paikkoja, keskimäärin 5 paikkaa koko vuoden ajan ja lisäksi intervallijaksoja. Muualla jonottavia asiakkaita saatiin siirrettyä Oripään palvelutaloon vuoden mittaan.

Koronan vaikutukset palvelutalon ja kotihoidon toimintaan: vuonna 2022 koronasta aiheutuneista muutoksista ja paineista alkoi tulla rutiinia, kuitenkin ensimmäiset tartunnat levisivät palvelutalossa vasta kesällä 2022. Palvelutalo pysyi ajoittain suljettuna ja omaisten vierailuihin tuli tarkennettuja ohjeistuksia. Koronavarotoimet ovat nostaneet kustannuksia suojavarusteiden käytön myötä, samoin sairaslomia oli ajoittain tavanomaista enemmän.

Strategiset tavoitteet vuonna 2022:

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma 31.12.
Toimintakykyä ylläpitävä ja kuntouttava työote kaikissa vanhuspalveluissa, asiakaslähtöinen toiminta.	Palvelusuunnitelmaan kirjataan kuntoutusosio. Kuntouttavaa työotetta edistetään: lisäämällä vanhustyön henkilöstön koulutusta, tiedottamista tehostamalla ja toimintaa arvioimalla.	Palvelusuunnitelmat ajan tasalla.	Kuntouttava työote käytössä vanhustyössä.
Kotihoito painopistealueena: laadukkaiden palveluiden tuottaminen kuntalaisille tasa-arvoisesti.	Oikeus päästä palvelun tarpeen arviointiin kolmen vuorokauden kuluessa palvelun tarvetta koskevasta yhteydenotosta. Palvelusuunnitelma laaditaan viimeistään 2 viikon kuluessa säännöllisen hoidon alettua. Kotihoidon ennaltaehkäisevät kotikäynnit jatkuvat. Kotihoitopainotteisuus edellyttää toimivaa iltaja viikonlopputyön olemassaoloa.	Kotihoidon käyntien seuraaminen. Palvelusuunnitelmat ajan tasalla kaikilla. EHKO-käynti kaikille 1942- syntyneille palveluiden piiriin kuulumattomille.	Kotihoidon tarpeen arviointi tapahtunut nopeasti, yleensä jo seuraavana päivänä yhteydenotosta. Palvelusuunnitelma on laadittu palvelun aloittamista seuraavana viikolla. Kotihoidon työaika on arkisin 7.00–21.00 ja viikonloppuisin 7.00–21.00.
Osaava ja riittävä henkilöstö.	Koko koulutetulla henkilökunnalla (kotihoito ja palvelutalo) on voimassa olevat lääkeluvat.	LoVe-koulutus ja tentti suoritettu.	Koulutettu henkilökunta on suorittanut LoVe-tentin ja saanut lääkkeenjako-luvat.

Vanhustyön palveluiden tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	TP 2022
PALVELUKESKUS			
Toiminnan laajuus			
Kotihoito* (tunnit/v)	4 881	5 141	4550
Kotihoito* (käynnit/v)	23 322	21 031	24470
PALVELUTALO			
(asumis- ja hoitopäivät vuodessa)			
Palvelutalo (asumispäivät)	6 439	6 371	6434
KEITTIÖ			
Suoritteet	40 888	32 826	34 970
Toiminnan taloudellisuus			
Kotihoito, kotisairaanhoito			
Bruttomenot (€)/kotih.+kotish. tunnit	91,73	79,22	98,76
Palvelutalo			
Bruttomenot (€)/asumis- ja hoitopvt	125,28	127,63	139,34
Nettomenot (€) /asumis- ja hoitopvt	94,16	88,08	91,93

* kotipalvelu ja kotisairaanhoito tilastoitu kotihoidoksi 2020 alusta lukien

Talous (sitova):

Vanhustyön palvelut							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	439 000,00			439 000,00	448 251,12	-9 251,12	413 973,29
Toimintamenot	-1 591 790,00			-1 591 790,00	-1 708 204,92	116 414,92	-1 581 835,46
Toimintakate	-1 152 790,00	0,00	0,00	-1 152 790,00	-1 259 953,80	107 163,80	-1 167 862,17
joista sisäisiä							
Toimintatulot	4 500,00			4 500,00	4 077,00	423,00	0,00
Toimintamenot	-115 040,00			-115 040,00	-168 792,00	53 752,00	-142 730,02

Sosiaalilautakunnan alainen henkilöstö 31.12.2022

SOSIAALITOIMISTO

Sosiaalijohtaja	1
Toimistos sihteeri	0,44
Sosiaaliohjaaja	1
Perhetyöntekijä	1
yhteensä	3,44

VANHUSTEN HOITO

Kotihoito

Vastaava sairaanhoitaja	1
Sairanhoitaja	1
Päiväkeskus / hoitaja	0,20
Hoitaja	6,80

Palvelutalo

Vastaava sairaanhoitaja	1
Sairanhoitaja	1
Hoitaja	12
Pesulatyöntekijä	0,6

Ruokapalveluesimies	1
Ruokapalvelutyöntekijä	1

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunta							
	<i>Alkuperäinen talousarvio</i>	<i>Talousarvio- muutokset</i>		<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2022</i>	<i>Poikkeama</i>	<i>Toteutuma 2021</i>
<i>Toimintatulot</i>	169 970,00	0,00	0,00	169 970,00	202 061,76	-32 091,76	144 693,13
<i>Toimintamenot</i>	-2 810 770,00	0,00	0,00	-2 810 770,00	-3 008 701,13	197 931,13	-2 705 257,81
<i>Toimintakate</i>	-2 640 800,00	0,00	0,00	-2 640 800,00	-2 806 639,37	165 839,37	-2 560 564,68
<i>joista sisäisiä</i>							
<i>Toimintatulot</i>	33 000,00	0,00	0,00	33 000,00	31 860,00	1 140,00	29 049,00
<i>Toimintamenot</i>	-304 120,00	0,00	0,00	-304 120,00	-403 086,00	98 966,00	-318 928,65

Tehtäväalue: Perusopetus
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Palveluajatus

Tarjotaan laadukasta perusopetusta asianmukaisissa tiloissa pätevällä ja motivoituneella henkilökunnalla.

Strategiset tavoitteet

Laadukas peruskoulutus on kunnan vetovoimalle merkittävä tekijä. Peruskoulutusta annetaan ajanmukaisissa tiloissa modernein välinein. Koulun opetus noudattaa lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Luodaan edellytykset siihen, että opetussuunnitelma toteutuu.

Strategian toteuttaminen

Oripään kunnassa on yksi luokka-asteet 1-6 käsittävä perusopetusta antava koulu.

Yläkoululaiset opiskelevat suurimmaksi osaksi lähikoulussaan Riihikosken yhtenäiskoulussa. Oripään koulua käyvät oppilaat opetetaan mm. lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Oppilaille opetetaan yhteiselämän pelisäännöt kasvattaen heitä yhteiskunnan vastuullisiksi jäseniksi.

Strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUTUMA 31.12.
Koululaiset oppivat opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	Palaute huoltajilta ja oppilailta mm. arviointikeskusteluissa sekä oppilasarviointi mm. kokein sekä lukuvuositodistuksin.	Palaute on voittopuolisesti positiivista. Pyritään saavuttamaan oppiaineittain hyvän osaamisen kriteerit.	Palaute on ollut voittopuolisesti positiivista. Opettajat ovat olleet verrattain tyytyväisiä oppimistuloksiin. Koronavirus on aiheuttanut jonkin verran oppimisvaikeuksia.
Opettajisto työskentelee opetussuunnitelman hengessä.	Laaja-alaisen osaamisen arkinen käyttö	Opetuksessa ja opiskelussa huomioidaan ilmiöopiskelu, toiminnallisuus ja monialaisuus.	On pidetty toiminnallisia ja monialaisia teemapäiviä lukuvuoden aikana.

Toiminnan laajuus

Perusopetuksen oppilasmäärät	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Oripään koulu	103	96	103
Puistokadun koulu Loimaa	16	2	1
Alastaron Kirkonkylän koulu	2	1	1
Hirvikosken yhtenäiskoulun erityisluokka	2	0	0
Riihikosken yhtenäiskoulu	25	50	51
Yläneen yhtenäiskoulu	0	0	0
Säkylä Huovinrinteen koulu	2	2	2
Muu	0	1	2
yhteensä	150	152	160

Oripään koulun ja Riihikosken yhtenäiskoulun pienryhmissä opiskelee dysfaattisia, käytöshäiriöisiä ja oppimisvaikeuksia omaavia oppilaita. Loimaan kaupungin Hirvikosken yhtenäiskoulussa opiskelee harjaantumisoppilaita.

Oripään koulu	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Tuntikehys/viikko	194,5	214,5	215,5*
Tuntikehys viikossa/oppilas	1,89	2,23	2,09
Kuljetusoppilaita (maksuttomat)	40	42	47
Maksullisessa kuljetuksessa	4	4	6
Erityisessä tuessa	6	9	9
Luokanopettajia	6	6	6
Erityisluokanopettajia	1	1	1
Erityisopettajia	0	1	1
Koulunkäyntiohjaajia	3	4,5	4,5
koulu- ja varhaiskasvatuskuraattori	0,1	0,6	0,6
Keittiöhenkilökunta	1,3	1,3	1,3
Siivoushenkilökunta	0,7 (tekninen toimi)	0,7 (tekninen toimi)	0,7 (tekninen toimi)

*Oripään koulun viikoittain opetettava tuntimäärä eli tuntikehys sisälsi luokkaopetustunteja 202, tukiopetusta 6 h ja kerhotunteja 6 viikossa. Taulukon summaan sisältyy vielä erityistehtävät, yht. 1,5 h/vko.

Oripään koulussa on toiminut syyslukukaudella kolme eri koulun kerhoa, noin 6 h/vko.

Aamu- ja iltapäiväkerho toimii koulun työpäivinä pois lukien lukukausien päätöspäivät.

APIP-kerho	TP 2020	TP 2021	TP 2022
kerholaisia/aamupäiväkerhopäivä	0,7*	1,1	1,8
kerholaisia/iltapäiväkerhopäivä	5,4	8,5	12,0

* Aamupäiväkerho järjestetty päiväkotinä Nallenkolossa.

Talous (sitova):

Perusopetus							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	78 920,00			78 920,00	104 085,28	-25 165,28	69 309,97
Toimintamenot	-1 753 550,00			-1 753 550,00	-1 852 491,12	98 941,12	-1 675 479,35
Toimintakate	-1 674 630,00	0,00	0,00	-1 674 630,00	-1 748 405,84	73 775,84	-1 606 169,38
joista sisäisiä							
Toimintatulot	33 000,00			33 000,00	31 860,00	1 140,00	29 049,00
Toimintamenot	-106 910,00			-106 910,00	-146 249,00	39 339,00	-112 377,44

Talous (sitova):

Keskiasteen koulutus							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	0	0	0	0	0		-1 192
Toimintakate	0	0	0	0	0		-1 192
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0	0	0	0			
Toimintamenot	0	0	0	0			

Tehtäväalue: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen päällikkö

Oripään kunnassa varhaiskasvatusta toteutettiin vuonna 2022 päiväkotit Kultasiivessä, päiväkotit Nallenkolossa sekä perhepäivähoidossa. Kasvavaan tarpeeseen erityisesti alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuspaikkojen lisäämiseksi perustettiin kahden hoitajan ryhmäperhepäiväkotit Hopeahäntä syyskuussa. Yksikkö aloitti toimintansa 14.9.2021 kunnan omistamassa paritalossa.

Kultasiivessä varhaiskasvatusta tarjottiin 1–5-vuotiaiden sisarusryhmässä. Kultasiipi toimi perhepäivähoidon varahoitopaikkana ja siellä järjestettiin kunnan alueella tarvittava vuoroahoito. Kunnan palveluksessa työskenteli tammi-heinäkuussa kolme ja elo-joulukuussa yksi kotona työskentelevä perhepäivähoitaja.

Päiväkotit Nallenkolossa järjestettiin perusopetuslain mukaisesta esiopetusta, sitä täydentävää varhaiskasvatusta sekä 5-vuotiaiden varhaiskasvatusta. Viisivuotiaiden ryhmä toimii Opetusministeriön toteuttaman kaksivuotisen esiopetuksen verrokkiryhmänä 2021–2023.

Kevätlukukaudelle 2022 ei saatu rekrytointiyhteyksistä huolimatta palkattua varhaiskasvatuksen erityisopettaja-esiopettajaa. Lh Anne Lintumaa hoiti tehtävää kevään. 1.8.2022 saatiin erityis/esiopettajan tehtävään palkattua pätevä erityisopettaja Anne Ek ja Anne Lintumaa, lh siirtyi hoitamaan viskariryhmän opettajan tointa. Erityisopettaja Anne Ek erosi toimestaan 20.12.2022 liian suuren työmäärän vuoksi.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Oripään varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus kaikissa yksiköissä oli tarjota alle kouluikäisille lapsille laadukas varhaiskasvatusympäristö, jossa lapsi sai huolenpitoa, hoitoa, ohjausta ja oppimisen edellytyksiä. Toiminnassa huomioitiin lasten ja perheiden osallisuus ja heidät näh-

tiin aktiivisina toimijoina varhaiskasvatuksessa. Pedagoginen toiminta muodosti suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon monipuolisesta kokonaisuudesta.

Laadukkaassa varhaiskasvatuksessa keskiössä on lapsen etu. Varhaiskasvatuksessa korostuivat toimiminen pienissä lasten yksilöllisyyttä tukevilla ryhmissä, kiireetön ilmapiiri, sekä toimivat oppimis- ja kasvuympäristöt, joissa lapsi voi kasvaa ja oppia ihmetellen, kysellen, leikkien ja tutkien. Varhaiskasvatuksessa toimittiin yhteistyössä vanhempien, eri yhteistyötahojen ja verkostojen kanssa. Perheiden kotikasvatusta tuettiin kunkin lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen toiminnan viitekehyksenä oli keväällä luonto ja kasvun ihme. Painopistealueina olivat eheytetty kokopäiväpedagoginen toiminta, leikin merkitys, pienryhmätoiminta, lasten osallisuus, pedagoginen dokumentointi sekä tunne- ja turvataidot. Toiminta nivoutui pedagogisen suunnittelun, lasten osallisuuden ja tutkivan oppimisen menetelmin teeman ympärille. Henkilöstön ja lasten väliseen myönteiseen ja välittävään vuorovaikutukseen kiinnitettiin erityistä huomiota pedagogisiksi käytännöiksi ja toimintaa organisoitiin kokonaisvaltaisesti. Syyskaudella viitekehyksenä oli ”Hyvä ystävä” painottuen erityisesti tunne- ja kaveritaitoihin, kielen rikkauteen, oppimisen iloon ja toiminnallisuuteen.

Varhaiskasvatuksen, vanhempainyhdistyksen ja sivistyslautakunnan työryhmätyöskentelyä jatkettiin.

Lokakuussa tehtiin ilmoitus Aville liian suuresta lapsimäärästä tiloihin nähden. Avi teki asian tiimoilta tarkastuskäynnin ja kunta määrättiin laatimaan suunnitelma varhaiskasvatuksessa tehtävistä toimenpiteistä 31.5.2023 mennessä.

Varhaiskasvatuspäällikkö irtisanoutui liiallisen työmäärän vuoksi. Hän lupautui hoitamaan tehtäviään vuodenvaihteeseen.

Varhaiskasvatuksen henkilökunnan kehittämispäivä järjestettiin 7.10.2022 Myllykylässä Lähteentuvalla. Koulutuksen aiheena oli ”Tukiviittomat” varhaiskasvatuksessa. Kouluttajana toimi Sirkku Kuismanen. Joulukuussa sivistystoimelle järjestettiin yhteinen koulutus työhyvinvoinnista. Varhaiskasvatuksesta paikalle pääsi vain muutama, koska päiväkotitoiminta oli toiminnassa ko.aikana.

Joulukuussa Nallenkolossa havaittiin sisäilmaongelma ja lapset jouduttiin siirtämään väliaikaisesti palloiluhallille ja Kultasiipeen.

Strategian toteuttaminen

Hyvässä varhaiskasvatuksessa toiminnan laatu korostuu. Toiminnan monipuolisuus ja laatu varmistetaan jatkuvalla pedagogisella keskustelulla, ajankohtaisella suunnittelulla, talojen palvelereilla, henkilöstön koulutuksella sekä riittäväillä henkilöstöresursseilla. Tarpeen mukaan toimintaympäristössä ja työmenetelmissä tehdään tarvittavia pieniä muutoksia tavoitteiden toteutumiseksi. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lasten ikätaso, yksilöllinen kehitys ja mahdollinen tuen tarve

Strategiasta johdetut tehtäväaluekohtaiset tavoitteet

STRATEGISET TAVOITTEET	TEHTÄVÄALUEKOHTAISET TAVOITTEET	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12
Työhyvinvointi	Pedagogisella keskustelulla, suunnitelmallisella osaamisen koulutuksella ja erityisopettajan palveluilla sekä konsultoinnilla tarjotaan riittävät tiedolliset ja taidolliset välineet työhön	Vasupohjaiset tavoitte- ja kehityskeskustelut vähintään kerran lukukaudessa, koulutuksiin osallistuminen, konsultaatio.	Työntekijöiden poissaolot vähenevät ja työn hallittavuuden tunne lisääntyy.	Pätevän erityisopettajan saaminen vähensi työntekijöiden taakkaa syksyllä ja lisäsi työn hallittavuuden tunnetta. Tukiviittomakoulutus antoi eväitä arkeen.
Toiminnan laatu	Kaikissa yksiköissä noudatetaan toimintasuunnitelmaa sekä toimitaan varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien mukaisesti.	Yksikköön suuntautuva palaute asiakkailta (asiakaskyselyt)	Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluun.	Perheille kerrottiin säännöllisesti mahdollisuudesta keskusteluun ja palautteen antoon. Päiväkotien syksyn vanhempaintapaamisten yhteydessä ajatuksia vaihdettiin ja palautetta pyydettiin lokakuussa.
Toiminnan laatu, prosessiteki-jät	Henkilöstön ja lasten välinen vastavuoroinen vuorovaikutus on turvallista ja välittävää: henkilöstö kohtaa myönteisesti ja sensitiivisesti ryhmän lapset.	Jokaisen lapsen kohtaaminen ja kuulluksi tuleminen päivittäisessä pienryhmätöinnässä. Lasten aloitteiden havaitseminen ja niihin vastaaminen osallisuutta ja toimijuutta tukien. Henkilöstön ja lapsiryhmän välistä vuorovaikutusta arvioidaan itsereflektiivisesti kaksi kertaa vuodessa.	Henkilöstö sitoutuu lapsen ja lapsiryhmään. Työn ilo ja merkityksellisyys kasvavat. Koettu laatu paranee	Pienryhmätöinnän myötä lasten osallisuus ja kuulluksi tuleminen lisääntyivät.

LASTEN PÄIVÄHOITO	TP20	TP21	TA22	TP22
Toiminnan laajuus: 0–6 v. 31.12.	86	66	64	72
Ikäluokasta (0–6v.) lapsia päivähoitossa (%)	69	85	77	89
Päivähoitolapset vuodessa	71	62	61	80
Hoitolapsia 31.12.	59	59	49	64
Hoitopäivät / PPH	1166	1059	1260	553
PK: hoitopäivät / vuosi	4064	4133	4650	3668,5
(kokopvähoito)				
Nallenkolon päiväkotiryhmä (alle esiop. ikäiset)	1013	1177	2000	1775,50
esiovetusta täydentävä varhaiskasvatus hoitopäivät / vuosi	2191	2255	1950	1840
Lapsia esiovetuksessa 31.12.	Kevät 11 Syksy 21	Kevät 20 Syksy 15	Kevät 13 Syksy 10	Kevät 16 Syksy 10
Esiopetustunnit	720	724		712
Ryhmis hoitopäivät/vuosi	-	217	840	1190
Toiminnan taloudellisuus:				
Bruttomenot/hoitopäivä				
PPH = perhepäivähoito	69	43	53	67
EOTVK = Nallenkolon esiovetusta täydentävä vaka	32	42	50	30
PK = päiväkotii	55,6	55	50	60
Nallenkolon päiväkotiryhmä (5 v.)	38,2	26		31
Ryhmis	-	60	41,5	58

LASKUKAAVA; LAPSILUKU x TOIMINTAPVÄT 20 x 10,5 KK = TOIMINTAPÄIVÄT VUODESSA , SIS. JA ULK.MENOT/ TOIMINTAPÄIVÄT= HOITOMAKSU/PVÄ

HENKILÖSTÖRESURSSIT:	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
		Toteuma 31.12		Toteuma 31.12.
<i>Hallinto:</i> Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö/päällikkö	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Perhepäivähoito:</i> Perhepäivähoitaja	2,2	1	1,5	1
<i>Päiväkoti Kultasiipi:</i> Varhaiskasvatuksen opettaja Lastenhoitaja Ryhmäavustaja/vastaava rpph Oppisopimusopiskelija Palkkatuella	1,13 3,08 0,58	1,5 3	1,3 3	1 3.2 0.8 0,5
<i>Päiväkoti Nallenkolon päiväkotiryhmä:</i> Varhaiskasvatuksen opettaja Lastenhoitaja Ryhmäavustaja	0,3 1,38 0,21	2 0,21	0,3 1 0,21	1 1
<i>Esiopetusryhmä ja esiopetusikäisten osapäivähoitoryhmä (ap/ip hoito):</i> Varhaiskasvatuksenopettaja/veo* Esikoulun lastenhoitaja / ai-ip hoitaja Ryhmäavustaja	0,7 1,38 0,21	1,0 1,0 0,21	0,7 2 0,21	1 1 0.21
<i>Ryhmis</i> Ryhmäperhepäivähoitaja		2	1,17	2
<i>Oppilashuolto</i> Varhaiskasvatuksen kuraattori**		0,4	0,4	0,4

*Veo= varhaiskasvatuksen erityisopettaja aloittanut 8/2021

** Varhaiskasvatuksen kuraattori aloittanut 10/2021

Talous (sitova):

Varhaiskasvatuspalvelut							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama	Toteuma 2021
Toimintatulot	51 500,00			51 500,00	75 883,91	-24 383,91	58 923,84
Toimintamenot	-744 380,00	0,00		-744 380,00	-826 067,28	81 687,28	-755 958,75
Toimintakate	-692 880,00	0,00	0,00	-692 880,00	-750 183,37	57 303,37	-697 034,91
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-122 270,00			-122 270,00	-171 249,00	48 979,00	-138 950,69

Tehtäväalue: Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Vastuuhenkilö: Kirjastonjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kirjasto on kuntalaisten tiedonhankinnan keskus. Kirjasto luo perusedellytyksiä elinikäiselle oppimiselle ja sivistykselle, itsenäiselle päätöksenteolle ja sosiaalisten ryhmien kulttuurikehitykselle. Kirjasto edistää kuntalaisten medialukutaitoa ja selviytymistä tietoyhteiskunnassa.

Strategian toteutuminen

Kirjaston tehtävänä on valita ilmestyvästä tiedonvälitysaineistosta se, joka parhaiten vastaa kuntalaisten tarpeita ja nyky-yhteiskunnan kehitystä, järjestää se helposti tavoitettavaksi, hakea asiakkaiden tarvitsemaa aineistoa omasta kokoelmasta ja auttaa asiakkaita käyttämään tarvittaessa muiden kirjastojen palveluja. Kirjasto tarjoaa viihtyisän ympäristön vapaa-ajan viettoon ja omatoimiselle opiskelulle. Asiakkailta on mahdollisuus hyödyntää sähköisiä palveluita ja välineitä kirjastossa.

Koronapandemia vaikutti tapahtumien järjestämiseen vuoden 2022 alussa. Tammikuussa esimerkiksi kirjaston lukupiiri jouduttiin perumaan koronan vuoksi. Mitä pidemmälle vuosi eteni, sitä vähemmän rajoituksia oli, ja sitä enemmän tapahtumia. Huhtikuussa järjestettiin lastentapahtuma Kevätpörinät liikuntahallilla. Siihen osallistui noin 50 henkilöä. Oripään viimeistä teloitusta käsitellyt Luntan Kaapo -luento keräsi 18 hengen yleisön, ja veteraanipäivän juhlassa oli mukana 14 henkilöä. Kirjastossa oli kesällä esillä Sisko Saarisen taidetta ja syksyllä isoäidineliöistä tehtyjä käsitöitä. Loimaan seudun seututaiteilija Hanna Dufva järjesti Oripäässä loppuvuodesta muutamia sanataidetapahtumia, kuten runorentoutusta.

Kirjastoon saatiin Monikielisestä kirjastosta lainaksi ukrainankielinen siirtokokoelma, johon kuului 16 lastenkirjaa. Etenkin Oripään koulun ukrainalaiset oppilaat hyödynsivät siirtokokoelmaa ahkerasti.

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Kirjaston palvelut ovat monipuolisia ja moderneja: tarjolla laaja valikoima palveluita aina taidenäyttelyistä mahdollisuuteen ottaa kopioita.	Kirjaston kävijöiden määrä ja heiltä saatava palaute	Kirjaston käyttäjät ovat tyytyväisiä kirjaston palveluihin. Kirjaston palvelut ovat nykyaikaisia.	Kokonaislainaus oli aavistuksen pienempi vuonna 2022 kuin edellisenä vuonna. Sen sijaan kirjoja lainattiin vuonna 2022 hieman enemmän kuin vuonna 2021.
Museotoimintaa pyritään kehittämään.	Uusien museoesineiden ja vaihtuvien näyttelyjen määrä	Museoesineistöä uudistetaan vuosittain.	Kivimakasiiniin koottiin lelunäyttely, joka keräsi ehkä osittain maksuttoman sisäänpääsyn vuoksi runsaasti kävijöitä. Kivimakasiinin kokoelmiin saatiin muutamia uusia museoesineitä. Museoissa oli enemmän kävijöitä kuin vuosina 2021 ja 2020.
Kulttuuritoiminta tarjoaa kaikenikäisiä kuntalaisia kiinnostavaa kulttuuria.	Kulttuuritoiminnan osallistujien määrä ja heiltä saatava palaute	Vähintään 200 osallistujaa kulttuuritapahtumissa/vuosi	Osallistujatavoitteeseen päästiin joulunavauksen ansiosta. Koronan takia joulunavauksista ei voitu järjestää vuosina 2020 ja 2021, mutta vuonna 2022 se järjestettiin. Yleisömääräksi arvioitiin noin 300 henkilöä. Myös itsenäisyyspäivän juhlaan tuli runsaasti yleisöä (63 henkilöä). Tapahtumatarjonta oli monipuolista – taidenäyttelyistä tulevaisuuden energijaasteita käsittelevään luento.

KIRJASTO

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Aukiolotunnit vuodessa	967	1162	1120	1151
Uusien teosten määrä 1000 asukasta kohti (kaikki aineistot)	678	750	700	707
Hankinnat asukasta kohti (kaikki aineistot)	0,68	0,75	0,70	0,70
Kirjahankinnat asukasta kohti	0,65	0,73	-	0,69
Lainaajien osuus asukkaista %	27	25	30	25
Lainoja asukasta kohti	10	10	12	10
Verkkokirjastokäynnit / kk	946	915	1150	
Fyysiset kirjastokäynnit / kk	515	486	620	453
Toimintakulut euroa/asukas	94	88	95	
Satutunnit	11	13	20	33
Kirjastonkäytön opetustunnit	0	0	0	0

Vakituinen henkilökunta	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kirjastonjohtaja/hvt	0,62	0,62	0,76	0,76
Kulttuuri, museot, matkailu	0,146	0,146	0,18	0,18
Liikunta	0,05	0,05	0,06	0,06
Tilat				
Kirjasto + varasto m ²	215	215	215	215

KULTTUURI

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tapahtumat ja retket (yli 10 osallistujaa)	3	3	10	7
Syrjämän vierailijat	291	412	400	270

Talous (sitova):

Kirjasto- ja kulttuuritoimi							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	3 050,00			3 050,00	1 460,23	1 589,77	2 122,35
Toimintamenot	-158 380,00	0,00		-158 380,00	-171 374,47	12 994,47	-141 902,24
Toimintakate	-155 330,00	0,00	0,00	-155 330,00	-169 914,24	14 584,24	-139 779,89
joista sisäisiä							
Toimintatulot				0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-19 100,00			-19 100,00	-14 042,00	-5 058,00	-15 893,93

Talous (sitova):

Muut opetuspalvelut							
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot				0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-15 800,00			-15 800,00	-19 782,02	3 982,02	-13 090,39
Toimintakate	-15 800,00	0,00	0,00	-15 800,00	-19 782,02	3 982,02	-13 090,39
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00

Tehtäväalue: Vapaa-aikatoimi

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikaohjaaja

Palveluajatus

Vapaa-aikatoimi toteuttaa kaikille kuntalaisille suunnattuja laadukkaita ja monipuolisia palveluita tiiviisti yhteistyössä kunnan muiden vapaa-ajan toimijoiden kanssa.

Strategiset tavoitteet

Monipuoliset, laadukkaat ja ajantasaiset vapaa-ajanpalvelut kaikille ryhmille. Seutukunnallisessa nuorisotoiminnassa (Senu) ja Seutukunnallisessa liikuntatoiminnassa (Seli) aktiivisesti mukana oleminen. Tiivis yhteistyö kunnan eri yksikköjen, seurojen / yhdistysten, seurakunnan ja kansalaisopiston kanssa.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Vuotta 2022 koronapandemia jatkui tammikuun rajoituksin. Liikuntahalli ja kuntosali olivat kiinni tammikuun sekä aikuisilta helmikuun ajan. Nuorisotila oli auki rajoituksin, joka näkyi käyttäjien määrässä.

Liikuntapalvelujen käyttö oli runsasta vuonna 2022. Sekä liikuntahallia että kuntosalia käytettiin ahkerasti. Nuorisotilalla kävijöillä oli oma liikuntahallivuoro. Ulkoliikuntapaikat olivat myös ahkerassa käytössä. Frisbeegolfrata uusittiin FGS Gorillan toimesta ja sai nimekseen Okra-rata.

Vapaa-aikatoimi järjesti koko vuoden säännöllisenä toimintana mm. varttuneen väen jumppaa, äijäkerhoa kotipalvelun asiakkaille, kevään ajan ja bingoa. Toiminnot ovat olleet kuntalaisten saatavilla epidemiatilanteen mukaan. Koko vuoden yritettiin järjestää tapahtumia mutta epidemian jyllätessä emme pystyneet niitä järjestämään. Villi ori blues- tapahtuma työllisti loppukeväästä sekä kesän alussa. Siinä esiintyivät Matti Kukkarossa pänd sekä Micke&Lefty&Chef. MLL Oripää piti lapsille omat etkot leikkikentällä.

Kesäkuussa oli Kesis-leiri Sauvon Ahtelassa, jossa oli kaksi oripääläistä osanottajaa. Kunta maksoi heidän matkansa sinne.

Heinäkuun 26.-27. osallistuttiin seurakunnan Loiskis-leirille, mukana oli neljä lasta ja ohjaaja.

Nuorisotilalla työskentelimme seurakunnan varhaisnuorisotyöntekijän kanssa tiistai-iltapäivisin. Tämä mahdollistaa kunnollisten ohjaustuokioiden pitämisen. Pidimme hänen kanssaan myös ke tunnetaitokoulutuksia pienryhmälle. Seurakunnan nuorisotyönohjaaja kävi kerran kuukaudessa iltaisin isompien illassa. 13-17 vuotiaita ovat löytäneet nuorisotilan. Heitä olen myös käynyt katsomassa Riihikosken yhtenäiskoululla ruokavälitunnilla.

Yhteistyötä tehtiin mm. varhaiskasvatuksen, seurojen ja yhdistysten sekä seurakunnan kanssa. Seutukunnallinen nuorisotoimi (Senu) jatkoi toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä. Myös seutukunnallinen liikuntatoimi kokoontui säännöllisesti. Kaikki seutukunnallisen liikuntatoimen kunnat osallistuvat nyt Rajattomasti liikuntaa verkostoon.

Aurajoentien matkailutie sai matkailutie-statusen tammikuussa 2021. Hanke päättyi 31.12.2022 ja sille haetaan jatkoa.

Talousarvion sitovat tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUTUMA
Kunta ylläpitää ja kehittää kaikille kuntalaisille soveltuvia ja monipuolisia liikuntapaikkoja ja -tiloja.	Osanottajien määrä ja saatava palaute. Liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnan seuranta.	Käyttäjät ovat tyytyväisiä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin. Tilat ja välineistö pidetään hyvällä tasolla ja aktiivisessa käytössä.	Käyttäjät ovat tyytyväisiä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin, suullinen palaute. Tilat ja välineistö pidetty hyvällä tasolla. Uutta hankittu käyttäjien toiveita kuunnellen ja harkiten.
Kuntalaisia kannustetaan harrastamaan terveyttä edistävää liikuntaa.	Osanottajien määrä ja saatava palaute	Järjestetään terveyttä edistäviä liikuntatapahtumia. Kuntosalin ja liikuntahallin aktiivikäyttö kuntalaisien keskuudessa.	Liikuntatoimella oli matalan kynnyksen tapahtumia pitkin vuotta ja osallistuminen tapahtumiin oli aktiivista. Kuntosalin käyttöaste on kiitettävä. Liikuntahallin vakiovuorojen käyttöaste on ollut 56,63 % jota on täydennetty runsailla yksittäisvuoroilla.
Nuorisotyön kehittäminen siten että nuorten osallisuus sekä nuorten kasvu aktiiviseksi kansalaiseksi mahdollistuu.	Osanottajien määrä ja saatava palaute. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta.	Nuorisotilassa kävijöitä noin 70 hlö / vko. Nuorisolain vaatimusten täyttäminen. Nuorten oman aktiivisuuden lisääminen.	Nuorisotilassa on ollut kävijöitä noin vähän. Nuorten vaikuttajaryhmä kokoontui vuoden aikana 3 kertaa. Tapahtumia järjestettiin nuorten ehdotusten pohjalta ja nuorisotilaan tehtiin hankintoja nuorten toiveet huomioiden.
Vapaa-aikatoimen palveluiden saatavuus / vaikuttavuus. Matalankynnyksen toiminta	Osanottajien määrä ja saatava palaute.	Hyvä tavoitavuus; viestintä eri palvelumuodoista tavoittaa kohderyhmänsä	Suullinen palaute positivistista. Tieto tapahtumista ja muusta toiminnasta on tavoittanut kohderyhmänsä hyvin. Osallistujia tapahtumiin vuoden aikana vaihtelevasti.

Tunnuslukuja

Toiminnan laajuus	2020	2021	2022
VAPAA-AIKATOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- tapahtumat, määrä / osallistujat	4 kpl / 313 osallistujaa.	1 kpl (Villi ori)	1 kpl (Villi Ori Blues) 300 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	3 kpl / 10 osallistujaa	2 kpl / 33 osallistujaa	1 kpl / 0 osallistujaa
- leirit määrä / osallistujat	1 kpl / 4 osallistujaa	-	2 kpl/6 osallistujaa
- säännöllinen toiminta kokoontumiskerrat/ osallistujat		16 krt/114 osallistujaa	21 krt/159 osallistujaa
- kerhotoiminta kokoontumiskerrat / osallistujat	-	-	-
Osallistumiskertoja yhteensä	398 osallistujaa	147 osallistujaa	465 osallistujaa
LIIKUNTATOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- liikuntaryhmien kokoontumiset	-	-	-
- tapahtumat määrä / osallistujat	6 kpl / 54 osallistujaa	1 kpl /17 osallistujaa	
- retket määrä / osallistujat	2 kpl/ 0 osallistujaa	-	-
- säännöllinen toiminta (krt/vko) kokoontumiskerrat / osallistujat	17 kpl / 176 osallistujaa	24 krt /161 osallistujaa	44 krt/471 osallistujaa
- kuntosali, käyntikertoja	4032 kävijää	3300 kävijää	4332 kävijää
- liikuntahalli kokoontumiskerrat / osallistujat	Käyttöaste sama kuin vuonna 2019. 7788 kävijää 5,5 kuukautta.	33 vakiovuoroa viikossa. 7956 kävijää /6 kk	34 vakiovuoroa 10 778 kävijää
- liikuntahalli, yksittäisvuorot	47 kpl	40 kpl	54 kpl
Osallistumiskertoja yhteensä	14868 osallistujaa	11514 osallistujaa	15 581 osallistujaa

NUORISOTOIMI			
Tapahumat ja retket:			
- tapahtumat määrä / osallistujat	4 kpl / 26 osallistujaa	1 kpl / 8 osallistujaa	2 yönuokkari+Sillanalusrock 936 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	-	-	-
- nuorisotila aukiolokerrat / kävijät	144 krt/ 2016 kävijää	53 krt / 362 kävijää	155 krt/ 1627 kävijää
- vaikuttajaryhmän kokoontumiset / osallistujat	5 krt/ 18 osallistujaa	3 krt / 14 osallistujaa	2 krt/ 6 osallistujaa
- etsiväntyön asiakkuudet	3	4	0
Osallistumiskertoja yhteensä	3133 osallistujaa	2063 osallistujaa	2569 osallistujaa

Talous (sitova):

Vapaa-aikatoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	36 500,00		36 500,00	20 632,34	15 867,66	14 336,97
Toimintamenot	-138 660,00		-138 660,00	-138 986,24	326,24	-117 634,88
Toimintakate	-102 160,00	0,00	-102 160,00	-118 353,90	16 193,90	-103 297,91
joista sisäisiä						
Toimintatulot	0,00		0,00	0	0,00	0
Toimintamenot	-55 840,00		-55 840,00	-71 546,00	15 706,00	-51 706,59

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen lautakunta

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	940 140,00	0,00	0,00	940 140,00	1 100 538,27	-160 398,27	1 147 515,74
Toimintamenot	-1 197 208,00	-380 500,00	0,00	-1 577 708,00	-1 814 894,05	237 186,05	-1 340 631,79
Toimintakate	-257 068,00	-380 500,00	0,00	-637 568,00	-714 355,78	76 787,78	-193 116,05
<i>joista sisäisiä</i>							
Toimintatulot	328 660,00	0,00	0,00	328 660,00	445 522,00	-116 862,00	361 031,57
Toimintamenot	-45 648,00	0,00	0,00	-45 648,00	-59 037,00	13 389,00	-57 365,45

Tulos kokonaisuudessaan teknisen lautakunnan osalta ylittyi.

Tehtäväalue: Hallinto
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Palveluajatus:

Teknisen lautakunnan tehtäväalueena on vastata lautakunnan alaisen palvelutuotannon järjestämisestä ja kehittämisestä kiinteistönhoidon, yhdyskuntahuollon ja yksityisteiden osalta sekä kunnan rakennushankkeiden toteuttamisesta.

Talous (sitova):

Toimintamenojen ylitys johtuu asiantuntijapalveluista ja tuulivoimaselvityksestä, johon myös saatiin valtiolta avustusta.

Teknisentoimen hallinto

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot				0,00	9 988,00	-9 988,00	4 351,74
Toimintamenot	-124 850,00			-124 850,00	-151 856,80	27 006,80	-104 291,71
Toimintakate	-124 850,00	0,00	0,00	-124 850,00	-141 868,80	17 018,80	-99 939,97
<i>joista sisäisiä</i>							
Toimintatulot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-8 510,00			-8 510,00	-17 718,00	9 208,00	-11 399,28

Tehtäväalue: Kiinteistötoimi
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Palveluajatus:

Tehtäväalue on vastannut keskitetysti kaikista kunnan hallinnoimien rakennusten, piha-alueiden, puistojen ja yleisten alueiden hoidosta, kunnossa- ja ylläpidosta sekä varastointi-, kone- ja laitepalveluista. Tehtäväalue on huolehtinut myös peltoalueiden vuokrauksesta sekä metsien hoidosta metsätaloussuunnitelman pohjalta.

Tehtäväalue käsittää seuraavat tulosityksiköt:

Muiden toimielinten käytössä olevat rakennukset, aravalainoitettut vuokratalot, muut asuinrakennukset, osakehuoneistot ja maa- ja metsätilat.

Teknisellä lautakunnalla oli vuoden lopussa hoidossaan 21 kiinteistöä asumis-, liikunta-, kulttuuri- ja kuntapalveluiden käytössä.

Kunnan omistamat vuokra-asunnot ovat olleet vuokrattuina lähes 100 %:sesti.

Asuntoja kunnan omistamissa kiinteistöissä oli 31.12.2022 yhteensä 83 kappaletta.

Kunta hankki omistukseensa vanhan kauppakiinteistön osoitteessa Turuntie 1 joka saatiin purettua loppuvuoden aikana.

Muiden hallinnonalojen käytössä olevien rakennusten kunnossa - ja ylläpitokustannukset on laskutettu sisäisinä vuokrina kiinteistöä käyttäviltä hallintokunnilta.

Kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja siivouspalvelut tuotettiin pääosin teknisen toimen oman henkilöstön toimesta. Erikoistyöt, auraus sekä hiekoitustyöt teetettiin yksityisillä urakoitsijoilla.

Metsänhakkuut ja hoitotyöt toteutettiin yhteistyössä Metsän-hoitoyhdistys Loimijoki Ry:n kanssa.

Palvelutalon maalämpölaitteiden toiminnasta ja asennuksesta on kiista urakoitsijan kanssa ja kunta on tehnyt niistä korvausvaatimuksen. Keskustelut ovat edenneet oikeusteitse.

	2020	2021	2022
kerrosala m2	12793	12793	12793
tilavuus m3	55987	55987	55987
osakehuoneistot	3	3	3
metsäala ha	188	188	188
peltoala ha	3,7	3,7	3,7
työntekijät	5,7	5,7	7,05

Talous (sitova):

Toimintakate on ennakoitua huonompi, vaikka metsänmyyntituloja ja sisäisiä tuloja oli ennakoitua enemmän. Kiinteistöissä on korjausvelkaa, jota on koitettu viedä parempaan suuntaan, remontoimalla ja huoltamalla kiinteistöjä. Öljy- ja sähkölämmitys aiheuttivat ennakoitua enemmän kuluja, sekä henkilöstökulut ylittyivät. Asiantuntijapalveluiden ylitys johtui mm. kauppakiinteistön purusta, sisäilmatutkimuksista, palvelutalon tutkimuksista, sekä kiinteistöautomaation ohjelmoinneista.

Kiinteistötoimi

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	632 800,00		632 800,00	777 552,12	-144 752,12	809 356,91
Toimintamenot	-605 930,00	-340 000,00	-945 930,00	-1 121 125,26	175 195,26	-741 865,37
Toimintakate	26 870,00	-340 000,00	-313 130,00	-343 573,14	30 443,14	67 491,54
joista sisäisiä						
Toimintatulot	309 520,00		309 520,00	424 416,00	-114 896,00	338 783,57
Toimintamenot	-24 640,00		-24 640,00	-30 421,00	5 781,00	-29 933,32

Tehtäväalue: Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Vuoden 2022 aikana rakennusvalvonnan viranhaltijatehtäviä on hoidettu ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Maa-aineslupien valvonta tehdään Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston toimesta tai toimeksiantoina. Lautakunta päättää maa-ainesluvat.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut

Toiminnan laajuus	2020	2021	2022
Myönnettyt rakennusluvat	21	17	23
Myönnettyt toimenpideluvat	2	7	11
Myönnettyt luvat yhteensä	23	24	44
Voimassa olevat maa-ainesluvat	11	10	10
Toimenpideilmoitukset	4	6	2

Talous (sitova):

Rakennusluvista tulot arvioitua pienemmät kuin talousarviossa, maa-aineslupien tulot suuremmat kuin talousarviossa.

Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	40 100,00		40 100,00	45 526,30	-5 426,30	60 600,00
Toimintamenot	-31 320,00	-4 500,00	-35 820,00	-39 743,55	3 923,55	-35 174,67
Toimintakate	8 780,00	-4 500,00	0,00	4 280,00	-1 502,75	25 425,33
joista sisäisiä						
Toimintatulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-780,00		-780,00	-2 819,00	2 039,00	-2 043,56

Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Ympäristölupien valmistelu tehdään Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston toimesta tai toimeksiantoina. Luvista päättäminen kuuluu lautakunnan päätösvaltaan.

Talous (sitova):

Vuoden aikana käsiteltiin ympäristölupia, mutta uusia ei myönnetty. Tuloja oli arvioitua vähemmän. Roskaantuneiden kiinteistöjen siivoukseen varattua rahaa ei käytetty.

Ympäristön suojelu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	5 000,00		5 000,00	2 444,00	2 556,00	8 169,00
Toimintamenot	-34 220,00		-34 220,00	-20 208,96	-14 011,04	-21 437,98
Toimintakate	-29 220,00	0,00	0,00	-29 220,00	-11 455,04	-13 268,98
joista sisäisiä						
Toimintatulot	0,00		0,00		0,00	
Toimintamenot	0,00		0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Palo- ja pelastustoimi
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Palo- ja pelastustoimi on Turun aluepelastuslaitoksen tehtävänä.

Talous (sitova):

Toimintamenot ennakoitua suuremmat, johtuen lisämaksuosuudesta vuodelle 2022.

Palo- ja pelastustoimi

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot				0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-101 510,00			-101 510,00	-111 407,24	9 897,24	-95 751,99
Toimintakate	-101 510,00	0,00	0,00	-101 510,00	-111 407,24	9 897,24	-95 751,99
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00

Tehtäväalue: Yhdyskuntahuolto
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtäväalueeseen kuuluu kunnan tienpitovastuulla olevien teiden ja valaistuksen hoito ja kunnossapito, puistojen, leikkikenttien, matonpesupaikkojen, ulkoilualueiden ja muiden yleisten alueiden hoito ja kunnossapito.

Strategiset tavoitteet:

- Kaavatiet ja muut kulkuväylät ovat kunnossa ja turvallisia.
- Leikkikentät ja ulkoilualueet ovat kunnossa.
- Yleiset alueet ovat siistejä ja viihtyisiä.

Talous (sitova):

Toimintamenot ylittivät suurimmaksi osaksi puhtaanapitokuluista.

Yhdyskuntahuolto

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	3 100,00		3 100,00	3 551,60	-451,60	10 955,55
Toimintamenot	-111 830,00	-16 000,00	-127 830,00	-149 591,37	21 761,37	-100 218,52
Toimintakate	-108 730,00	-16 000,00	-124 730,00	-146 039,77	21 309,77	-89 262,97
joista sisäisiä						
Toimintatulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-800,00		-800,00	-1 520,00	720,00	-1 169,28

Tehtäväalue: Yksityistiet
Vastuuhenkilö: Tekninen sihteeri

Palveluajatus:

Tehtäväalue huolehtii yksityisteiden kunnossapidon ja perusparantamisen avustamisesta valtuuston vahvistamien jakoperusteiden mukaan.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut v. 2022:

Perustiedot/tunnusluvut	2019	2020	2021	2022
Avustettavat yksityistiet, kpl	26	28	25	22
Avustetut tiet km	50	54	49	43
Avustukset euroa	19089	18769	18548	22949
Kunnan avustus euroa/km	381,78	347,57	378,53	533,70

Talous (sitova):

Kilometri avustus oli 25 000 € ja perusparannuksiin oli varattu 3 000 €. Kilometriavustuksen jäämä käytettiin perusparannusavustukseen. Perusparannusavustusta maksettiin kahdelle tielle yhteensä 5051,43 €.

Yksityistiet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot				0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-28 000,00			-28 000,00	-27 999,99	-0,01	-21 500,00
Toimintakate	-28 000,00	0,00	0,00	-28 000,00	-27 999,99	-0,01	-21 500,00
joista sisäisiä							
Toimintatulot	0,00			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	0,00			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tavoitteet:

Hulevesimäärän vähentäminen. Johdetun jäteveden määrä Kakolan jätevedenpuhdistamolle laski edellisvuoteen verrattuna. Yhtenä syynä laskuun on pumppaamon vian paikantaminen. Työtä verkoston kunnostuksen parissa jatketaan edelleen.

VESILAITOS	2022	2021	2020
Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä	186 480	208 636	202 114
Ostettu vesimäärä	8 253	6 178	6 713
Muille vesilaitoksille myyty	29 498	29 454	24 297
Omalta jakelualueelta laskutettu vesimäärä	150 845	163 163	168 083
Vesijohtoverkoston liittyjämäärä			
Verkkoon liittyneet kiinteistöt	663	657	654
Vesijohtoverkon pituus	82 530	82 530	81 580

VIEMÄRILAITOS

Kakolan jätevedenpuhdistamolle johdettu jätevesi	78 403	132 332	122 168
Laskutettu jätevesimäärä	34 158	36 210	36 453
Viemäriverkkoon liittyneet kiinteistöt	295	289	289
Jätevesiviemäriverkoston pituus	21 930	21 930	20 980
Hulevesiviemäriverkoston pituus	592	592	592

Talous (sitova):

Toimintamenoja oli ennakoitua enemmän, johtuen pumppaamossa olleesta viasta.

Vesihuoltolaitos

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Säästö-ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Toteutuma 2021
Toimintatulot	259 140,00			259 140,00	261 476,25	-2 336,25	254 082,54
Toimintamenot	-159 548,00	-20 000,00		-179 548,00	-192 960,88	13 412,88	-220 391,55
Toimintakate	99 592,00	-20 000,00	0,00	79 592,00	68 515,37	11 076,63	33 690,99
joista sisäisiä							
Toimintatulot	19 140,00			19 140,00	21 106,00	-1 966,00	22 248,00
Toimintamenot	-10 918,00			-10 918,00	-6 559,00	-4 359,00	-12 820,01

2.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Säästö- ohjelma	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1 275 950	0	0	1 275 950	1 420 676	144 726
Myyntitulot	287 660			287 660	352 402	64 742
Maksutulot	486 150			486 150	476 372	-9 778
Tuet ja avustukset	56 660			56 660	161 185	104 525
Muut toimintatulot	36 200			36 200	24 903	-11 297
Vuokratuotot	409 280			409 280	405 814	-3 466
Valmistus omaan käyttöön				0	0	0
Toimintamenot	-9 696 250	-445 500	0	-10 141 750	-10 289 365	-147 615
Henkilöstömenot	-3 547 500	-46 000		-3 593 500	-3 766 724	-173 224
Palvelujen ostot	-5 130 370	-318 600		-5 448 970	-5 314 871	134 099
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-603 830	-75 000		-678 830	-756 435	-77 605
Avustukset	-262 700			-262 700	-253 265	9 435
Muut toimintamenot	-151 850	-5 900		-157 750	-198 070	-40 320
Toimintakate	-8 420 300	-445 500	0	-8 865 800	-8 868 689	-2 889
Verotulot	4 838 000			4 838 000	5 154 887	316 887
Valtionosuudet	4 116 597			4 116 597	4 257 461	140 864
Muut valtionosuudet				0	0	0
Rahoitustulot ja -menot:	-44 700	0	0	-44 700	-27 605	17 095
Korkotulot muilta	2 500			2 500	8 308	5 808
Muut rahoitustulot muilta	1 000			1 000	5 614	4 614
Korkomenot	-48 000			-48 000	-39 220	8 780
Muut rahoitusmenot	-200			-200	-2 307	-2 107
Vuosikate	489 597	-445 500	0	44 097	516 053	471 956
Poistot ja arvonalentumiset				0		
Suunnitelman mukaiset poistot	-490 000			-490 000	-452 753	37 247
Arvonalentumiset				0	0	0
Satunnaiset erät				0	0	0
Satunnaiset tulot				0	0	0
Satunnaiset menot				0	0	0
Tilikauden tulos	-403	-445 500	0	-445 903	63 300	509 203
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15 137			15 137	15 137	0
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				0		0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 734	-445 500	0	-430 766	78 437	509 203

Verotulojen erittely, €

Verotulot					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
	2022				
Kunnan tulovero	3 938 000		3 938 000	3 958 697	20 697
Kiinteistövero	372 000		372 000	386 339	14 339
Osuus yhteistöveron tuotosta	528 000		528 000	809 851	281 851
Muut verotulot	0		0	0	0
Yhteensä	4 838 000	0	4 838 000	5 154 887	316 887

Tuloverot	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos %
2022	21,00	18	-2,3
2021	21,00	19	3,3
2020	21,00	18	-0,2
2019	21,00	18	0,0
2018	19,50	18	5,9
2017	19,50	17	-5,6
2016	19,50	18	-10,0
2015	19,50	20	-16,7
2014	19,50	24	9,1
2013	19,50	22	2,3
2012	19,00	22	

Valtionosuudet

Valtionosuudet					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
	2022				
Yleinen valtionosuus	3 518 256		3 518 256	3 608 072	89 816
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-299 230		-299 230	-296 822	2 408
<i>Muut valtionosuudet</i>	-5 100		-5 100	-5 260	-160
Verotulomenetysten kompensatio	902 671		902 671	951 471	48 800
VOS koronaosuus					
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus					
Opetus-kulttuuri korona					
Valtionosuudet yhteensä	4 116 597	0	4 116 597	4 257 461	140 864

2.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Taloushallintoon ohjelmistoja	8 434,00 €
Kustaantien rt katon uusiminen	40 120,97 €
Koulukujan rt peruskorjaus	231 321,17 €
Koulun tavarahissi	70 413,90 €
Kaavateiden rakentaminen ja kunnossapito	2 385 €
Hulevesiviemärointi	23 013,75 €
Kunnallistekniikan rakentaminen	15 778,50 €

Investointien määrärahasiirrot 2022:

Tekn.ltk 9.11.2022

Koulukujan rivitalo lisämääräraha 111 000 €
Haapala, siirretään kohtaan koulun tavarahissi 50 000 €
Tievalaistus, siirretään kohtaan palvelutalo 16 000 €

Kunnanvaltuusto 11.11.2022

Liikekiinteistön purku 150 000 €
Investoinneista tuloslaskelmaan kustannuspaikka 4125 Turuntie 1

INVESTOINNIT	tulot		menot		Toteutuma tulot	Toteutuma menot
	Alkuperäinen talousarvio muutokset	Talousarvio- muutokset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Atk-ohjelmat				0	0	8 434
Yhteensä				0	0	8 434
Kiinteä omaisuus						
Maanhankinta: osto ja myynti					0	
Yhteensä			0		0	0
Osakkeet ja osuudet						
Yhteensä	0	0	0	0	0	0
Muu käyttöomaisuus						
Koneet ja kalusto						
Yhteensä	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus						
Koulun tavarahissi			20 000	50 000	70 000	70 414
Kustaantien katot			42 000		42 000	40 121
Haapalan peruskorjaus			60 000	-50 000	10 000	0
Koulukuja			150 000	110 000	260 000	231 321
Palvelutalo				16 000	16 000	0
Turuntien liikekiinteistö			150 000	-150 000	0	0
Yhteensä	0	0	422 000	-24 000	398 000	0
Yhteensä	0	0	422 000	-24 000	398 000	0
Kaavateiden rakentaminen ja kunnossapito			10 000		10 000	2 385
Asfaltointi					0	
Tievalaisimien uusiminen			16 000	-16 000	0	0
					0	
Yhteensä	0	0	26 000	-16 000	10 000	0
Yhteensä	0	0	26 000	-16 000	10 000	0
Vesihuoltolaitos						
Hulevesiviemärinti			15 000		15 000	23 014
Kunnallistekniikan rakentaminen			37 000		37 000	15 779
					0	
Yhteensä		0	52 000	0	52 000	38 792,25
Yhteensä		0	52 000	0	52 000	38 792,25
Kaikki yhteensä	0	0	500 000	-40 000	460 000	391 467
Nettoinvestoinnit						391 467

2.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	489 597	-445 500	44 097	516 053	471 956
Satunnaiset erät			0		0
Tulorahoituksen korjauserät					0
			0		
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-500 000		-500 000	-391 531	108 469
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0	160	160
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0	12 396	12 396
			0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 403	-445 500	-455 903	137 078	592 981
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					
Antolainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-271 748		-271 748	-196 748	75 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300 000		300 000	-288 001	-588 001
Rahoituksen rahavirta	28 252	0	28 252	-484 749	-513 001
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	17 849	-445 500	-427 651	-347 671	79 980

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

N/B Määrärahat

Tuloarviot

	Alkup. tal.arvio	TA:n muutokset	jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. tal.arvio	TA:n muutokset	jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	N	-3 100	-3 100	-2 353	-747	2 400	0	0	3 000	-3 000
Tarkastuslautakunta	N	-9 430	-9 430	-10 665	1 235					0
Maaseutuelinkeinot	N	-14 500	-14 500	-19 216	4 716					0
Yleishallinto	N	-494 450	-559 450	-646 450	87 000	20 600		20 600	20 395	205
Elinkeinoitoimi	N	-21 750	-21 750	-13 953	-7 797	200		200	46	154
Terveyspalvelut	N	-2 801 690	-2 801 690	-2 687 043	-114 647	45 600		45 600	55 462	-9 862
Sosiaalipalvelut	N	-1 216 370	-1 216 370	-1 016 908	-199 462	24 200		24 200	72 380	-48 180
Vanhustyö	N	-1 476 750	-1 476 750	-1 539 413	62 663	434 500		434 500	444 174	-9 674
Varhaiskasvatus	N	-622 110	-622 110	-654 818	32 708	51 500		51 500	75 884	-24 384
Perusopetus	N	-1 646 640	-1 646 640	-1 706 242	59 602	45 920		45 920	72 225	-26 305
Keskiasteen koulutus	N		0	0	0			0		0
Muut opetuspalvelut	N	-15 800	-15 800	-19 782	3 982			0		0
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	N	-139 280	-139 280	-157 332	18 052	3 050		3 050	1 460	1 590
Vapaa-aikatoimi	N	-82 820	-82 820	-67 440	-15 380	36 500		36 500	20 632	15 868
Vesihuoltolaitos	N	-148 630	-20 000	-178 293	9 663	240 000		240 000	240 370	-370
Teknisen toimen hallinto	N	-116 340	-116 340	-134 139	17 799			0	9 988	-9 988
Kiinteistötoimi	N	-581 290	-340 000	-1 090 704	169 414	323 280		323 280	353 136	-29 856
Yhdyskuntahuolto	N	-111 030	-16 000	-148 071	21 041	3 100		3 100	3 552	-452
Yksityistiet	N	-28 000	-28 000	-28 000	0			0		0
Rak.tark. ja maa-ainesvalv.	N	-30 540	-4 500	-36 925	1 885	40 100		40 100	45 526	-5 426
Ympäristön suojelu	N	-34 220	-34 220	-20 209	-14 011	5 000		5 000	2 444	2 556
Palo- ja pelastustoimi	N	-101 510	-101 510	-111 407	9 897					0
		-9 696 250	-445 500	-10 141 750	147 615	1 275 950	0	1 273 550	1 420 676	-147 126

TULOSLASKELMAOSA

Verotulot	B					4 838 000		4 838 000	5 154 887	316 887
Valtionosuudet	B					4 166 597		4 166 597	4 257 461	140 864
Korkotulot	B		0		0	8 308		2 500	8 308	5 808
Muut rahoitustulot	B		0		0	1 000		1 000	5 614	4 614
Korkomenot	B	-48 000	-48 000	-39 220	-8 780			0		0
Muut rahoitusmenot	B	-200	-200	-2 307	2 107			0		0
Satunnaiset erät	B							0		0
		-48 200	-48 200	-41 527	-6 673	9 013 905	0	8 958 097	9 426 270	468 173

2.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA					
	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021		
Toimintatuotot					
Myyntituotot	352 401,65		512 214,63		
Maksutuotot	476 372,40		454 651,39		
Tuet ja avustukset	161 185,13		183 084,21		
Muut toimintatuotot	430 717,09	1 420 676,27	420 257,98	1 570 208,21	-149 531,94
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 024 137,43		-2 783 347,31		
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-669 113,56		-622 875,38		
Muut henkilösivukulut	-73 473,10		-70 485,92		
Palvelujen ostot	-5 314 870,95		-5 031 150,67		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-756 435,42		-681 176,14		
Avustukset	-253 265,14		-203 604,16		
Muut toimintakulut	-198 069,77	-10 289 365,37	-150 810,44	-9 543 450,02	-745 915,35
Toimintakate		-8 868 689,10		-7 973 241,81	
Verotulot	5 154 886,51		4 984 343,50		
Valtionosuudet	4 257 461,00		4 006 791,00		
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 605,35		-36 500,39		
Korkotuotot	8 308,36		1 748,76		
Muut rahoitustuotot	5 613,68		815,90		
Korkokulut	-39 220,32		-39 065,05		
Muut rahoituskulut	-2 307,07	9 384 742,16	0,00	8 954 634,11	430 108,05
Vuosikate		516 053,06		981 392,30	-465 339,24
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	452 753,01	452 753,01	440 819,97	440 819,97	
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut		0,00		0,00	
Tilikauden tulos		63 300,05		540 572,33	-477 272,28
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		15 136,92		15 136,92	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		78 436,97		555 709,25	-477 272,28

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA - ORIPÄÄ	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	516 053,06	981 392,30
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
	516 053,06	981 392,30
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-391 530,99	-309 739,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	160,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12 396,05	179,00
	-378 974,94	-309 560,11
Toiminnan ja investointien rahavirta	137 078,12	671 832,19
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-196 748,00	-246 748,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-288 001,46	-78 721,46
	-484 749,46	-325 469,46
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 111,17	-6 918,32
Vaihto-omaisuuden muutos	13 866,77	-14 795,10
Saamisten muutos	40 619,88	-349 914,65
Korottomien velkojen muutos	293 402,47	-42 609,61
	337 777,95	-414 237,68
Rahoituksen rahavirta	-146 971,51	-739 707,14
Rahavarojen muutos	-9 893,39	-67 874,95
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	22 911,85	32 805,24
Rahavarat 1.1.	32 805,24	100 680,19
<i>muutos</i>	-9 893,39	-67 874,95

Tase

TASE					
VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 040 379,37	8 114 157,44	A OMA PÄÄOMA	4 284 129,24	4 205 692,27
I Aineettomat hyödykkeet	195 370,75	214 703,06	I Peruspääoma	3 520 459,46	3 520 459,46
1. Aineettomat oikeudet	149 254,95	149 414,95	II Arvonkorotusrahasto		
2. Tietokoneohjelmistot	46 115,80	65 288,11	IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	685 232,81	129 523,56
3. Muut pitkävaikuttiset menot			V Tilikauden yli-/alijäämä	78 436,97	555 709,25
4. Ennakkomaksut					
II Aineelliset hyödykkeet	6 741 597,56	6 796 043,32	B POISTOERO JA VAPAA-	105 958,25	121 095,17
1. Maa- ja vesialueet	672 478,70	672 478,70	EHTOISET VARAUKSET		
2. Rakennukset	4 691 999,73	4 621 680,68	1. Poistoero	105 958,25	121 095,17
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 336 252,22	1 451 015,47	2. Vapaaehtoiset varaukset		
4. Koneet ja kalusto	14 450,41	24 451,97			
5. Muut aineelliset hyödykkeet			C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	26 416,50	26 416,50	1. Eläkevaraukset		
			2. Muut pakolliset varaukset		
III Sijoitukset	1 103 411,06	1 103 411,06	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 975,69	21 310,58
1. Osakkeet ja osuudet	1 103 411,06	1 103 411,06	1. Valtion toimeksiannot		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 390,58	4 772,30
3. Muut lainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	6 585,11	16 538,28
4. Muut saamiset					
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	866,87	4 090,59	E VIERAS PÄÄOMA	4 601 374,78	4 792 721,77
1. Valtion toimeksiannot			I Pitkäaikainen	1 659 400,14	1 813 699,84
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	866,87	4 090,59	1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	1 324 314,00	1 521 062,00
			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	958 191,72	1 022 571,76	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	12 623,44	26 490,21	5. Saadut ennakot	17 686,67	18 019,17
1. Aineet ja tarvikkeet			6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Liittymismaksut ja muut velat	317 399,47	274 618,67
3. Valmiit tuotteet/tavarat	1 618,83	2 323,65	8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus	7 902,13	7 270,10			
5. Ennakkomaksut	3 102,48	16 896,46	II Lyhytaikainen	2 941 974,64	2 979 021,93
			1. Joukkovelkakirjalainat	1 050 000,00	1 100 000,00
II Saamiset	922 656,43	963 276,31	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	425 025,08	216 748,00
Pitkäaikaiset saamiset	0,00		3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	30 000,00	476 278,54
2. Lainasaamiset			5. Saadut ennakot	54 600,00	67 000,00
3. Muut saamiset			6. Ostovelat	805 080,65	619 858,37
4. Siirtosaamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	161 267,56	116 545,85
Lyhytaikaiset saamiset	922 656,43	963 276,31	8. Siirtovelat	416 001,35	382 591,17
1. Myyntisaamiset	404 914,30	438 432,05			
2. Lainasaamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 999 437,96	9 140 819,79
3. Muut saamiset	503 961,83	523 267,32			
4. Siirtosaamiset	13 780,30	1 576,94			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,00	0,00			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	22 911,85	32 805,24			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 999 437,96	9 140 819,79			

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma	1.1.2022 - 31.12.2022		1.1.2021 - 31.12.2021	
Toimintatuotot		4 658 084		4 847 669
Toimintakulut		-13 822 981		-13 020 544
Toimintakate		-9 164 897		-8 172 876
Verotulot		5 154 887		4 984 344
Valtionosuudet		4 728 873		4 429 947
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	8 397		1 851	
Muut rahoitustuotot	7 784		2 935	
Korkokulut	-57 975		-49 359	
Muut rahoituskulut	-3 131	-44 926	-325	-44 898
Vuosikate		673 937		1 196 516
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta		-2 336		4 903
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelma mukaiset poistot	-651 770		-608 219	
Arvonalentumiset	-113	-651 883	0	-608 219
Satunnaiset tuotot ja kulut		0		0
Tilikauden tulos		19 717		593 200
Tilinpäätössirot		14 380		15 125
Tilikauden ylijäämä /(alijäämä)		34 098		608 325
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		33,7		37,2
Vuosikate/Poistot, %		103,4		196,7
Vuosikate, euroa/asukas		510,95		894,93
Asukasmäärä		1319		1337

Konserni rahoituslaskelma				
		01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
	Vuosikate	674 340	1 214 241	
	Tulorahoituksen korj.erät	-4 998	2 994	
	Satunnaiset erät	0	0	1 217 235
Investointien rahavirta				
	Investointimenot	-1 226 587	-452 858	
	Pys.vast.hyöd.luov.voitot	20 284	2 221	
	Inv.vars. myyntitulot			
	Inv myynti voitot/tappiot			
	Rahoitusosuudet	21 466	4 564	-446 072
Toiminnan ja investointien rahavirta				
		-515 494		771 163
Rahoituksen rahavirta				
	Antolainauksen muutokset	0	0	0
	Lainakannan muutokset			
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	705 753	72 252	
	Pitkäaikaisten lainojen vähenntys	-364 929	-365 562	
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	-171 930	-108 432	-401 742
	Oman pääoman muutokset			
	Peruspääoman korotus+/alennus-			
	Muut oman pääoman muutokset	894	0	0
	Muut maksuvalmiuden muutokset			
	Toimeksiantojen varojen			
	pääomien muutokset	-10 167	-6 926	
	Vaihto-omaisuuden muutos	18 233	-5 915	
	Saamisten muutos	110 756	-362 187	
	Korottomien velkojen muutos	298 450	-33 932	-408 961
	Rahoituksen rahavirta	587 061		-810 703
	Rahavarojen muutos	71 567		-39 540
	Rahavarojen muutos			
	Rahavarat 31.12	413 871	353 287	
	Rahavarat 1.1	342 304	392 827	
		71 567	-39 540	
	Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	105	45	
	Investointien tulorahoitus, %	56,9	272,3	
	Lainanhoitokate	1,12	1,95	
	Kassan riittävyys	95	158	

Konsernitase	1 000 €							
ORIPÄÄ	31.12.2022							
VASTAAVAA	KUNTA	KONSERNI		VASTATTAVAA	KUNTA	KONSERNI		
PYSYVÄT VASTAAVAT				OMA PÄÄOMA				
Aineettomat hyödykkeet				Peruspääoma	3520	3520		
Aineettomat oikeudet	195	196		Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		0		
Muut pitkävaikuttiset menot		1		Anonkorotusraho				
Ennakkomaksut				Muut omat rahastot		3		
Aineelliset hyödykkeet				Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	685	1287		
Maa- ja vesialueet	672	717		Tilikauden yli-/alijäämä	78	34		
Rakennukset	4692	6611		VÄHEMMISTÖOSUUDET		2		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1336	1393		ARVOSTUSERÄT				
Koneet ja kalusto	14	264		Kertynyt poistoero	106	0		
Muut aineelliset hyödykkeet		1		PAKOLLISET VARAUKSET				
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	26	110		Eläkevaraukset		0		
Sijoitukset				Muut pakolliset varaukset		129		
Osakkuusyhteisöosuudet		39		TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Osakkeet ja osuudet	388	388		Valtion toimeksiannot		14		
Osuudet kuntayht.	716			Lahjoitusrahastojen pääomat	1	47		
Muut osakkeet ja osuudet		11		Muut toimeksiantojen pääomat	7	7		
Joukkovelkakirjalainasaamiset				VIERAS PÄÄOMA				
Lainasaamiset kuntayhtymiltä				Pitkäaikainen				
Lainasaamiset muilta				Joukkovelkakirjalainat				
Muut saamiset		6		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1324	2212		
TOIMEKSANTOJEN VARAT				Lainat julkisyhteisöiltä				
Valtion toimeksiannot		14		Lainat muilta luotonantajilta		0		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1	7		Saadut ennakot	18	20		
Muut toimeksiantojen varat		34		Ostovelat				
VAIHTUVAT VASTAAVAT				Liittymismaksut ja muut velat	317	317		
Vaihto-omaisuus				Siirtovelat				
Aineet ja tarvikkeet	13	59		Laskennallinen verovelka				
Keskeneräiset tuotteet		5		Lyhytaikainen				
Valmiit tuotteet				Joukkovelkakirjalainat	1050	1050		
Muu vaihto-omaisuus				Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	425	662		
Ennakkomaksut				Lainat julkisyhteisöiltä				
Pitkäaikaiset saamiset				Lainat muilta luotonantajilta	30	30		
Myyntisaamiset				Saadut ennakot	55	78		
Lainasaamiset				Ostovelat	805	1051		
Laskennalliset verosaamiset				Muut velat	161	202		
Muut saamiset		1		Siirtovelat	416	789		
Siirtosaamiset				Laskennallinen verovelka				
Lyhytaikaiset saamiset				VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8999	11456		
Myyntisaamiset	405	536						
Lainasaamiset								
Laskennallinen verovelka								
Muut saamiset	504	568		TASEEN TUNNUSLUVUT:				
Siirtosaamiset	14	64		Omavaraisuusaste, %	47,6	42,3		
Rahoitusarvopaperit				Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	764	1321		
Osakkeet ja osuudet		0		Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	579	1001		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		112		Lainakanta 31.12., 1000 €	2829	3954		
Joukkovelkakirjalainasaamiset				Lainakanta 31.12., €/asukas	2145	2998		
Muut arvopaperit		5		Lainasaamiset, 1000 €	0	0		
Rahat ja pankkisaamiset	23	317		Asukasmäärä	1319	1319		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8999	11456						

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät
  - 1.1. Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. kaudelle.
  - 1.2. Pysyvät vastaavat
Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.
  - 1.3. Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoa. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.
  - 1.4. Saamisten ja velkojen arvostus
Saamiset on merkitty tilinpäätökseen nimellisarvoon kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon:
    - Luottotappio on kirjattu, kun sen syntyminen on käynyt ilmeiseksi
    - Jos saamisesta ei odoteta enää lainkaan suoritusta, se on poistettu kokonaan luottotappiona, kun velallinen on ulosotossa todettu maksukyvyttömäksi tai saatava ei ole perimistöimiston toimesta saatu perityksi.
Velat:
    - Velat on merkitty tilinpäätöksen nimellisarvoon.
  - 1.5. Rahoitusomaisuuden arvostus
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoarvoonsa.

Johdannaissopimusten käsittely
  - 1.6. Menojen ja tulojen jaksotus
Tulojen jaksotus:
    - Tuottojen kirjausperusteena on ollut suoritteiden luovuttaminen
Menojen jaksotus:
    - Lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä sisältää myös palkkojen sivukulut ja on laskettu lomakorvauksen laskemista koskevien periaatteiden mukaan henkilötasolla.

- Palvelujen ja tavaroiden ostojen kirjausperusteena on ollut palvelun tai tavarantoimituksen vastaanottaminen.
- Korkomenot on jaksotettu korkopäivien perusteella.
- Pysyvien vastaavien hankintamenot on aktivoitu ja kirjattu vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoja vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen todennäköisen luovutushinnan mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjapitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Konsernitilinpäätöksen jatkuvuuden sekä kuntien ja kuntayhtymien välisen vertailtavuuden turvaamiseksi Oripään kunta on laatinut konsernitaseen tuloslaskelman ja sen liitetiedot käsittävän konsernitilinpäätöksen. Kunnalla ei ole tytäryhteisöjä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty 4 kpl kuntayhtymiä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot tehtäväalueittain			Kunta	Kunta
<i>Ulkoiset erät</i>			2022	2021
Yleishallinto			20 395	24 886
Sosiaali- ja terveyspalvelut			572 017	641 610
Opetus-kulttuuri ja varhaiskasvatus			170 202	115 644
Teknisetpalvelut			603 494	706 760
Muut palvelut			54 568	81 225
Toimintatuotot yhteensä			1 420 676	1 570 125

7 Verotulot

Verotulojen erittely			2022	2021
Kunnan tulovero			3 958 697	3 838 829
Osuus yhteisöveron tuotosta			809 851	742 669
Kiinteistövero			386 339	402 845
Muut verotulot				
Verotulot yhteensä			5 154 887	4 984 344

8 Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely			2022	2021
Yleinen valtionosuus			3 608 072	3 179 362
Harkinnanvarainen rahoitusavustus			0	0
Muut valtionosuudet			-5 260	
Verotulomenetysten kompensatio			951 471	827 429
Opetus -ja kultt toimi			-296 822	
Valtionosuudet yhteensä			4 257 461	4 006 791

9 Palvelujen ostot

Palvelujen ostot erittely			2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot			3 907 800	4 450 311
Muiden palvelujen ostot			1 407 071	814 569
Palvelujen ostot yhteensä			5 314 871	5 264 880

11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kunnanvaltuuston 28.5.2003 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8 300 €, on kirjattu hankintatilikauden kuluksi, vaikka hankinta olisikin käytössä useamman tilikauden ajan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistot ja menetelmät:

Poistosuunnitelmasta on poistettu muut pitkävaikutteiset menot, joita ei ole ja joista ei enää voi jatkossa tehdä poistoja.

ORIPÄÄN KUNTA	menetelmä	poistoaika, v tai poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	tasapoisto	3-20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	ei poistoa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	15
Talousrakennukset	tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
Museot	tasapoisto	15
Asuinrakennukset	tasapoisto	30
Perusparannetut rakennukset	tasapoisto	10-25
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	10 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	20 %
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennukset	menojäännöspoisto	20 %
KONEET JA KALUSTO		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5
ATK-laitteet	tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Terveysthuollon laitteet	tasapoisto	5
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat	käytön mukainen	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni	Kunta	Kunta
	0	2022	2021
Yhteensä	0	0,00	0,00

16 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	15 137	15 137
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	15 137	15 137

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Kunta-yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	715 567	387 844	1 103 411
Lisäykset			0
Vähennykset			0
Siirrot erien välillä			0
Hankintameno 31.12.	715 567	387 844	1 103 411
Arvonlennukset			0
Arvonkorotukset			0
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 567	387 844	1 103 411

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikuttei- set menot	Ennako- maksut	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja Kalusto	Muut aineettomat hyödykk.	Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	214 703			214 703	672 479	4 621 681	1 451 015	24 452		26 417	6 796 043
Lisäykset tilikauden aikana	8 434			8 434		341 920	41 177				383 097
Rahoitusosuudet tilikaudella											0
Vähennykset tilikauden aikana	-160			-160		-12 396					-12 396
Siirrot erien välillä											0
Tilikauden poisto	-27 606			-27 606		-259 205	-155 941	-10 002			-425 148
Arvonlennukset ja niiden palautukset											0
Poistamaton hankintameno 31.12.	195 371			195 371	672 479	4 692 000	1 336 252	14 450	0	26 417	6 741 597
Arvonkorotukset											0
Kirjanpitoarvo 31.12.	195 371			195 371	672 479	4 692 000	1 336 252	14 450	0	26 417	6 741 598
Olennaiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista											

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20, 21 Tytäryhteisöt ja kuntayhtymät

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
			omasta pääomasta	veraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Turku	0,3564			
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä	Paimio	0,1410			
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	0,2800			
Lounais-Suomen koulutus kuntayhtymä	Loimaa	2,2556			

Osakkuus ja muut omistusyhteisöt			
	Kotipaikka	osakkeet kpl	kirjanpito arvo
As Oy Peltokartano	Oripää	884	32 023
As Oy Oripään Lennonpellontie	Oripää	70	138 000
As Oy Oripään Auraniitty	Oripää	67	150 302
Loimi-Hämeen Jätehuolto	Forssa	114	19 173
Metsäliiton osuudet			13 520
Yläneenjoen jätevesiosuuskunta	Oripää	2	200
Kuntien Taitoa Oy	Helsinki	1414	1 414
Kuntien Tiera Oy	Helsinki	1414	1 414
Turun seudun puhdistamo Oy	Turku	16	31 797

23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä

Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset		217 813		268 445
Siirtosaamiset				
Saamiset yhteensä	0	217 813	0	268 445

24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Kunta	
	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tyks		
Tukes		
Siirtyvät korot	13 780	1 577
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	13 780	1 577

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25 Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	3 520 249	3 520 475	3 520 459	3 520 459
Muu oma po	375,43	149,87		
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	3 520 624	3 520 624	3 520 459	3 520 459
Arvonkorotusrahassto 1.1.				
Lisäykset	0	899,94		
Vähennykset				
Arvonkorotusrahassto 31.12.				
Osuus kuntayhtymän omasta po:sta				
Muut omat rahastot 1.1.		0		
Siirrot rahastoon	2 803	1 903	0,00	
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 803	1 903	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.				
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Lisäys tai vähennys tilikaudella				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 286 582	684 582	685 233	129 524
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	34 098	621 147	78 437	555 709
Vähemmistöosuudet	2 448			
Oma pääoma yhteensä	4 846 554	4 828 257	4 284 129	4 205 692

26 Erittely poistoerosta

Erityy poistoerosta	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	105 958	121 095
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	105 958	121 095

27 Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat; yli 5 vuotta erääntyvät erät		2022	2021
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			
Lainat julkisyhteisöiltä		924 894	994 118
Lainat muilta luotonantajilta			
Saadut ennakot (takuuvuokrat)		17 687	18 019
Ostovelat			
Muut velat (liittymismaksut)		317 399	274 619
Siirtovelat			
Pitkäaikaiset velat yhteensä		1 259 980	1 286 756

31 Maksuvalmiuden kannalta merkittävä shekkilimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

Luotollinen limiitti 500 000 € josta käyttämättä 241 722,92 €.

32 Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Muiden velkojen erittely		Kunta	Kunta
		2022	2021
Muut velat			
Liittymismaksut		317 399	274 619
Muut velat		17 687	18 019
Muut velat yhteensä		335 086	292 638

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		Kunta	Kunta
		2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat			
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset		342 869	324 805
Muut siirtovelat		63 005	57 786
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		405 874	382 591

38 Vastuut

	Konserni		Kunta	Kunta
			2022	2021
Vuokravastuut yhteensä			361 918	443 670
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava			29 108	33 157
vuokravastuisin sisältyvät leasingvastuut	0	0	5 108	5 108

Vastuu Turun Seudun Puhdistamo OY	vieraasta pääomasta	2022	2021
0,36 %			
Kunnan osuus		295 196	176 509
Vieras pääoma yhteensä		295 196	176 509

Vastuu Kuntien takauskeskuksen rahastosta	2022	2021
	5 853	6 178

41 Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taloudelliset vastuut	Kunta	Kunta
	2022	2021
Korkotermit		
Maankäyttö Sopimuksista kunnalle aiheutuvat veloitteet 1)		
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet 2)		
Sitoumukset avustukseen 3)		
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut 4)		
Vuokravastuut, vastuut voimassa x.x.xxxx asti		
Sopimusvastuut yhteensä		
Johdannaissopimukset		
Valuuttatermit		
Käypä arvo		
Kohde-etuuden arvo		
Korkotermit		
Käypä arvo		
Kohde-etuuden arvo		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	108 952	163 428
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu **)	72 963	119 272

Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	2022	2021
OP yritys pankki Oyj	1 050 000	1 100 000
Kuntatodistusslainat yhteensä	1 050 000	1 100 000

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42 Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

Kunnan henkilöstö	31.12.2022			
Toimintayksikkö	Vakinainen henkilöstö	Määrä- aikaiset	Työllistetyt Oppisop.	Yhteensä
Yleishallinto	3	0	0	3
Sosiaalitoimi	29	5	2	36
Sivistys kulttuuri ja vapaa-aika	26	6	2	34
Ympäristötoimi ja tekn.palvelut	6	3	0	9
Yhteensä	64	14	4	82

43 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstökulut

	2022	2021
Palkat ja palkkiot	3 024 137	2 783 347
eläkekulut	669 114	622 875
muut henkilösivukulut	73 473	70 486
Henkilökulut yhteensä	3 766 724	3 476 709

44 Luottamushenkilöpalkkioista puolueelle perityt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Kansallinen Kokoomus Oripää	53	140
Suomen Keskusta Oripää py	985	812
Maksut yhteensä	1 038	952

45 Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhtiölle maksettavat palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2022	2021
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 002	5 088
Tarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 093	1 140
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	9 094	6 228

Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

ulkoinen/sisäinen	2022	2021
Liikevaihto		
Vesimaksut (ulkoiset)	240 305	231 835
Vesimaksut (sisäiset)	21 106	22 248
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	65	
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		
Tuotot yhteensä	261 476	254 083
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-135 795	-140 104
Varastojen lisäys/vähennys		
Palvelujen ostot	-30 648	-35 426
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-166 443	-175 530
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-13 670	-29 377
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 475	-6 034
Muut henkilösivukulut	-288	-859
	-16 433	-36 269
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-75 668	-71 788
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-2 224	-1 082
	-77 892	-72 870
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen yk. lisää	708	-30 587
Yleiskustannuslisä		
Liikelylijäämä (-alijäämä)		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Poistetut saatavat	248	598
Korvaus jäännöspääomasta	-8 108	-8 108
	-7 860	-7 510
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-7 152	-38 098
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-7 152	-38 098
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 152	-38 098

Vesilaitoksen tase**VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Muut pitkävaikuttavat menot	0,00	0,00
Tietoliikenneohjelmistot		
Liittymismaksut		
Aineelliset hyödykkeet	857 596,33	894 471,79
Maa- ja vesialueet	3 363,76	3 363,76
Rakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Tehtas- ja tuotantorakennukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	822 435,57	859 311,03
Viemäri- ja vedenjakeluverkko	822 435,57	859 311,03
Muut kiinteät laitteet		
Osakkeet ja osuudet	31 797,00	31 797,00
Muut osakkeet ja osuudet yht.	31 797,00	31 797,00

VAHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset	249 797,69	230 720,99
Lyhytaikaiset saamiset	249 797,69	230 720,99
Myyntisaamiset	234 293,63	199 097,84
Muut saamiset	15 504,06	31 623,15
Alv-saamiset	15 504,06	31 623,15
Rahat ja pankkisaamiset	44 664,81	0,00
Käteisvarat	44 664,81	0,00

VASTAAVAA YHTEENSÄ**1 152 058,83 1 125 192,78****VASTATTAVAA****OMA PÄÄOMA**

Perus- eli jäännöspääoma	270 280,46	270 280,46
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	58 474,04	96 572,04
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 152,34	-38 098,00

POISTOERO JA VAPAAHT. VAR.

Poistoero	0,00	0,00
-----------	------	------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen	830 456,67	796 438,28
Omistusyrittäältä	782 489,83	739 709,03
Liittymismaksut	465 090,36	465 090,36
Liittymismaksut	317 399,47	274 618,67
Lyhytaikainen	47 966,84	56 729,25
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta		
Ostovelat	18 029,95	49 484,39
Muut velat	29 936,89	0,00
Sotovelka		
Alv-velka	29 936,89	7 244,86
Ennakonpidätysvelka		
Siirtovelat	0,00	0,00
Lomapalkkavaraukset		

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**1 152 058,83 1 125 192,78**

RAHOITUSLASKELMA VESIHUOLTOLAITOS			
1.1.2022 - 31.12.2022			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		68 515,37	
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			68 515,37
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-38 792,25	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot		0,00	-38 792,25
Toiminnan ja investointien rahavirta			29 723,12
Rahoitustoiminnan kassavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		0,00	0,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0,00	0,00
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos		0,00	
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Lyhytaikaisten saamisten muutos		-19 076,70	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muut		34 018,39	14 941,69
Rahoituksen rahavirta			14 941,69
Rahavarojen muutos			44 664,81
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.2022		44 664,81	
Rahavarat 31.12.2021		0,00	44 664,81

YLEISTÄ

Toiminnan kuvaus

Oripään kunnanvaltuusto on 14.12.2015 päätöksellään päättänyt taseyksikön perustamisesta 1.1.2015 alkaen. Taseyksikkö vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Oripään kunnassa toiminta-alueellaan

Vesi- ja viemärlaitokset

Talousveden laatua tarkkaillaan Lounais-Suomen ympäristötutkimus Oy:n toimesta. Oripään jätevedet johdettiin 20.12.2015 asti Oripään kunnan jätevedenpuhdistamolle. 21.12.2015 alkaen jätevedet johdetaan Turun seudun puhdistamo Oy: Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolle.

Veden myynti ja kulutus

Vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja jäteveden määrän mukaan.

Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä oli 186 480 m³ ja ostettu määrä 8 253 m³. Oman jakelualueen laskutettu vesimäärä 150 845 m³.

Veden ulkoiset myyntitulot 240 305 € (alv 0%) Vesi- ja viemäri liittymä tulot 42 781 €

Vesijohtoverkkoon liittyneitä kiinteistöjä 663 kpl.

Jätevettä laskutettiin 34 158 m³.

Viemäriverkkoon liittyneitä kiinteistöjä 295 kpl

Johdettu jätevesimäärä Kakolan jätevedenpuhdistamolle kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Verkoston kunnostusta jatketaan.

Hallinto

Oripään vesihuollon laskutusta ja sopimusasioita hoidetaan Oripään kunnan teknisessä toimistossa ja taseyksikön kirjanpito sekä rahoitus on hallintopalveluissa. Oripään vesihuollon asioissa päätösvaltaa käyttää tekninen lautakunta. Kunnanvaltuusto ohjaa vesilaitoksen toimintaa asettamalla sille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Investointi ja kunnossapito

Oripään vesihuollon talousarviossa investointeihin on varattu 130 000 €.

Toteuma:

Hulevesiviemärointi	23 013,75 €
Kunnallistekniikan rakentaminen	15 778,50 €

Kiinteistöjen omistajia informoidaan paremmin ilmoittamaan lukemansa.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmien mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

- 14) Pakollisten varausten muutos
Ei ole
- 15) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot
Ei ole
- 16) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely
Metsäliiton Osuuskunta 884 €.
- 17) Erittely poistoeron muutoksesta

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 19) Arvonkorotukset
Ei ole
- 20) Aktivoidut korkomenot

- 22-24) Omistukset muissa yhtiöissä
Ei ole
- 25) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuusyhtiöiltä
- 26) Saamisten erittely
- 27) Rahoitusarvopaperit
Ei ole

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 29) Erittely poistoerosta
Loimaantien rivitalon poistoero kirjaus v 2022 15 136,92€ .
- 30) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua
Kuntarahoitus Oy
Kuntarahoitus Oy
- 31) Shekkitalilimiitti

Luotollinen tili käyttämättä oleva määrä 31.12. 241 7 eur
- 32) Pakolliset varaukset
Ei ole
- 33) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus yhteisöille
- 36) Muiden velkojen erittely
Vesi- ja jätevesi liittymismaksut 317 399,47 eur

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 40-43) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin
Ei ole
- 44) Leasingvastuiden yhteismäärä 11 918,48 eur
- 45) Annetut takaukset: 20 000,0 eur

Käytetyt kirjanpitokirjat

Virallinen päiväkirja

- sisältää kaikki viennit kaikilta kirjanpidon tositelajeilta aikajärjestyksessä.

Talousarviotilikortit

- sisältää talousarviotileille kirjatut viennit tileittäin aikajärjestyksessä.

Tasetilikortit

- sisältää tasetileille kirjatut viennit kaikilta kirjanpidon tositelajeilta aikajärjestyksessä.

Ostoreskontra

- sisältää ostoreskontran kautta kirjanpitoon siirtyvät erät aikajärjestyksessä.

Myyntireskontra

- sisältää myyntireskontran kautta kirjanpitoon siirtyvät tuloerät.

Tositelaji:

01	Muistio-oikaisu
31	Ostoreskontra
32	Vesilaitos
07	Taseen avaussaldot
10	Tiliotekirjaus
50	Myyntireskontra vuokrat
51	Myyntireskontra päivähoito
52	Myyntireskontra vanhustenhuolto
53	Myyntireskontra aamu- ja iltapäiväkerho
54	Myyntireskontra maa-ainesvalvonta
55	Myyntireskontra kertalaskut
56	Myyntireskontra vesilaskut
70	Reskontrasuoritukset ostovelat
80	Palkat
90	Myyntireskontrasuoritukset
170	Sosiaalityö
	Talousarviomuutokset
999	Konversio

Tilinpäätöksen säilyttäminen

Kunnan tasekirja säilytetään pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisen osalta noudatetaan kirjanpitolain säädöksiä, että kirjanpitokirjat ja käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo säilytetään 10 vuotta.

Tilikauden tositteet ja muu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittely) säilytetään vähintään 6 vuotta.

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Oripää 20.3.2023

Timo Tolppanen, kunnanjohtaja

Oripään kunnanhallitus

Anne-Mari Kaarto, hallituksen pj.

Sanna Kiertonen

Miia Koivusaari

Helena Kelkka

Pertti Liinoja

Pekka Markula

Asmo Mikkola

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Oripää ____ . ____ .2023

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Seija Hakamäki, JHT, HT